

ЮНАК

ГРУДЕНЬ 1967 DECEMBER

РІК V
Ч. 12 (54)
ГРУДЕНЬ
1967

Ілюстратори: ст. пл. П. Боднар, пл. юн. Х. Велигорська,
ст. пл. П. Волянська, пл. сен. Т. Геврик, С. Лада, Б. Певний.
На обкладинці: Взимку в горах.

Зміст

Сторінка

- 1 Скази Старого Вовка
- 1 К. Горбач: Стань у вікно
- 2 К. Горбач: Українці у світі поза Україною
- 3 ** : Щастя
- 4 О. Сайкевич: Один весняний день
- 5 Короткі оповідання
- 6 Л. Онишкевич: Кібернетика
- 8 Л. Онишкевич: Українці світу в марках
- 10 Ю. Ярниш: Вітер
- 11 Л. Онишкевич: Що читати
- 12 Модерні усмішки
- 13 Мандрівка одного числа "Юнака"
- 16 Л. О.: Пізнай свій край
- 18 Д. Даревич: Цікаве із звітів юначок у Канаді
- 19 Л. О.: Найстарший друг
- 20 Г. Моздор: Скло
- 21 Поради Подруги Даді
- 22 П. Г.: Лист із В'єтнаму
- 23 ** : Оповідання про пса Зека та їжака
- 24 Цікава всячина і наша пошта
- 25 Спорт
- 26 Хроніка
- 28 Від адміністрації

"Юнак" — журнал пластового юнацтва. Появляється щомісяця.
Видає Головна Пластова Булава. Редагує колегія. Головний редак-
тор: пл. сен. Любомир С. Онишкевич. Члени редакційної колегії:
пл. сен. Лариса Залеська-Онишкевич, пл. сен. Ольга Кузьмович
і пл. сен. Омелян Тарнавський. Наліпка: пл. сен. Ярослав Елиїв.
Технічний редактор і адміністратор: пл. сен. Омелян Тарнавський.
Річна передплата: США і Канада (у валюті свого краю) —
5.00 дол., Австралія — 3.00 австр. дол., Австрія — 90 шіл., Арген-
тіна — 250 пез., Бразилія — 200 кр., Велика Британія — 1.0.0, Ні-
меччина — 10 н.м., Франція — 15 фр. Ціна одного числа у США
і Канаді — 50 центів.

Редакція застерігає собі право виправляти мову, як теж ско-
рочувати й виправляти одержані матеріали згідно з пластовою
термінологією, пластовими виховними напрямними та вимогами
юнацького віку читачів.

ДРЕСА РЕДАКЦІЇ: Mr. L. ONYSHKEVYCH, Nassau Garden Apts, 19, 180 Franklin Cor. Rd., Trenton, N. J., 08638, U.S.A.

ДРЕСА АДМІНІСТРАЦІЇ: YUNAK MAGAZINE, 2199 Bloor Street West, Toronto 9, Ontario, Canada.

YUNAK — a Ukrainian Monthly Magazine, published by PLAST, Ukrainian Youth Ass'n, 2199 Bloor St. West, Toronto 9, Ont.

Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.

З НАВН

СТАРО

Дорогі Друзі і Подруги!

Із цим числом закінчується 5-ий рік появи ЮНАК-а. Ось уже п'ять років приходить він до Вас кожного місяця, приносячи Вам цікаві статті, оповідання, жарти, пісні, загадки, хроніку... Сподіваюся, що за тих 5 років редактори ЮНАК-а принесли Вам багато радості і приємності, а може й допомогли Вам у дечому у Вашому пластуванні.

З нагоди 5-річчя нашого журналу приносимо Вам веселу «МАНДРІВКУ ОДНОГО ЧИСЛА», у якій показано, як ми дотепер ЮНАК-а редагували, видавали та розсилали у світ. Кажу: дотепер, бо від наступного числа ЮНАК-а видаватиме редколегія у трохи зміненому складі.

При цій нагоді — від нашої редакційної колегії хочу подякувати сердечно всім тим численним дописувачам, співпрацівникам, ілюстраторам та читачам ЮНАК-а, які зробили видавання нашого журналу можливим. Зокрема дякуємо щиро всім тим юнакам та юначкам, які до нас написали чи прислали до друку свої матеріали! А багато з Вас ще не написало, але думало написати — тож тепер час сісти до столу і написати до нашої редакції, що в ЮНАК-у Вам подобалось, а що ні, а також, як Ви хотіли б, щоб ЮНАК виглядав на майбутнє.

Це число ЮНАК-а присвячене частинно — українцям у світі. Із цієї нагоди розпочинаємо нову рубрику, про українських поселенців по різних країнах світу. Розпочинаємо статтею про українців у Німеччині.

При цій нагоді бажаємо всім нашим читачам та читачкам веселого Миколайка, а тим усім, які святкують по-новому календарному стилі, бажаємо ВЕСЕЛИХ І ЩАСЛИВИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО!

Ваш Старий Возк

Пл. розв. Катерина Горбач
Німеччина

стань
у вікно
й кричи
в порожнечу
без відгомону
сльози твої
спливають тобі по скронях
вийди
на дорогу
скляних обелісків
позиснуть на стовпах
твої слова
пересипай попіл
крізь пальці
ніхто
не перехопить
коли весняний дощ
пестить моє щоденне обличчя
згадую тебе
коли ясний подих ранку
жартує моїм волоссям
пізнаю тебе
як блукаю вдосвіта лугами
й знаходжу себе в росі
чекаю на тебе
ти що дубом
пригадуєш мені дні самоти
ти що робиш мене атласом
ти вогонь що запалює
мої світла
ти тепло промінь весни
ти ти

УКРАЇНЦІ У СВІТІ — ПОЗА УКРАЇНОЮ

Ми знаємо, скільки українців жило і скільки тепер живе в Україні. Та головні в половині нашого ХХ сторіччя багато українців із різних причин виїхало в різні країни світу, де досі було їх відносно небагато.

На різних континентах українці знайшли собі звичайно досить успішне місце. Минулого разу (в листопадовому числі) ми писали вже про українців у Канаді, в рецензії на книжку сенатора Юзика. Тепер подаємо декілька відомостей про відносно мале число українців, які тепер живуть у Німеччині. Багато з них займають індивідуально корисні і відповідальні позиції — чи це в наукових інституціях, чи при дослідках, чи в інших ділянках. Є також деяке число студентів бо, — як іще тому кілька десятиків років — приїздили туди на вищі студії. Наша молода співпрацівниця з Німеччини звертає тут увагу більше на організоване українське життя.

Л. М. Л. О.

Після другої світової війни було на терені Західної Німеччини близько півмільйона українців. Були це частинно люди вивезені під час війни на роботу, звільнені з німецького полону, що не бажали повертатися до ССРСР, однак найбільшу частину становили політичні емігранти. Жили вони скупчені по таборах, що їх зорганізували міжнародні допомогові організації (УНРА, згодом ІРО). У цих таборах українці мали свої школи, самоуправу, лікарську опіку. Але вже 1947 року починається сильний організований рух за океан: до США, Канади, Аргентини, Бразилії. Із Південної Німеччини почали виїздити на працю до Англії, де почасти залишалися, почасти виїздили далі до Канади.

Українці, що залишилися у Німеччині по більших містах, почали організувати місцеві комітети, так звані МПУЕН (Місцеве Представництво Української Еміграції у Німеччині), що є складовими частинами Централі, яка має осідок у Мюнхені. Їх завдання — головні давати поради у правничих та допомагати в організаційних справах. Тільки в деяких містах українці скупчені і мешканево; переважно живуть вони нині розкинуто поміж німецьким населенням. Церква стала тим центром, біля якого гуртуються наші люди; після відправи — це для багатьох єдина нагода стрінути своїх людей чи зробити якусь збірку.

Нині в Німеччині близько 20 українознавчих доповнюючих шкіл. Найкраще вони поставлені у Мюнхені та біля Мюнхену (Людвігсфельд).

Переважає частина наших людей у Західній Німеччині — це українці-католики. Наші парохі обслуговують по 4-5 парафій і мусять їздити щонеділі в інший осередок, щоб відправити богослуження.

У Мюнхені є осідок нашого українсько-католицького екзархату, що його очолює Владика Платон Корниляк. Православних українців у Німеччині менше. Осідок української автокефальної православної церкви для Німеччини є в Карлсруге, де живе Митрополит Ніканор Абрамович. Український Християнський Рух пробує охопити українців обох віровизнань, але він діє тільки з більших центрів (Мюнхен).

Мюнхен є культурним осередком української еміграції в Німеччині. Крім чотирьох редакцій (тижневиків «Шлях Перемоги» і «Християнський Голос» та журналів «Сучасність» і «Український Самостійник»), маємо тут видавництво «Дніпро-ва Хвиля». Німецько-українське товариство видає німецькомовний кварталник «Україна в минулому і сучасному», а в Новому Ульмі є осідок редакції двотижневика «Українські Вісті».

У Мюнхені мають осідок і наші наукові установи: Український Вільний Університет (УВУ) та Український Технічно-Господарський Інститут (УТГІ). Для молоді особливо цікаво довідатися про літні курси українознавства, що їх улаштовує УВУ від кількох років для українців та славів, що студіюють по інших високих школах і не мають змоги доповнити свої знання з історії української мови, літератури та культури.

Чотири молодечі організації: Пласт, СУМ, укр. відділ ІМКИ та Братство Католицької Молоді стараються охопити українську молодь і влаштовують під час літа свої відпочинкові табори. У цих таборах улаштовуються для молоді, що не має можливості ходити до доповнюючих шкіл українознавства, лекції з української мови, історії, співу тощо.

На жаль, до українства вороже наставлена німецька преса, радіо і телевізія, що раз-у-раз інформують німецького читача про українців у викривленому світлі. Керована ця ворожість русофільством та бажанням, домовитися із сусідами про втрачені території українським коштом.

Українська молодь, що живе в Німеччині, старається нав'язати контакти з німецькими молодечими організаціями, але досі вдалися тільки контакти з німецькою молоддю, що її згуртували біженецькі організації (із Шлезька, Пруссії, Судетів).

Пл. розв. Катерина Горбач
Франкфурт н/М, Німеччина

● Будьте ПЕРЕДплатником, а не ПІСЛЯплатником «Юнака»! Тому ШЕ НИНІ вишліть 5.00 дол. — ПЕРЕДплату за 1968 рік, як теж свою пожертву на пресфонд «Юнака»!

ЩАСТЯ

Був пізний весняний вечір. Небо виглядало мов золоте павутиння. З-поза хмар виглядав місяць князь, а довкола нього мов царівни мерехтіла безконечна кількість зірок. Сяєво тих небесних брилантив освічувало краєвид.

На горбочку стояла струнка висока дівчина. Легкий вітер роздував її волосся. Вона розглядалася довкруги. Ось тут сяла срібною зіркою стежка, там нижче видно було дорогу — а там далше освітлене містечко. Всюди панували спокій і таємничість.

Молода дівчина задумалася. Її очі піднялися до неба. Світло зірок було таке приманливе, що нараз постать дівчини напружилася — вона простягнула свої руки, бо хотіла зловити хоч одну зірку. Але та втікла та вишмигнулася їй з рук, і та, і та. Ту ось-ось би зловила, та...

Нараз місяць покинув свій захист хмар і засвітив дивно золотим світлом. Здивовані очі дівчини вдивлялися зачудовано в обличчя місяця. Незадовго побачили вони постать, що покидала межі місяця і зближалася до дівчини. Її нагадувала ця постать фею з дитячих казок — довга біла сукня, золоте волосся, лагідна усмішка, у руках велика миляна куля. Ця різнобарвна куля притягала дівчину.

Молода дівчина протерла свої очі. Невже ж це сон? Але ні, це таки дійсність — постать цілком близько, сяєво кулі чарує її, ціла її істо-та бажає тої миляної кулі. Її простягнені руки тремтіли від жадоби. Закид: «Чи можеш її вдержати?» не спинив її на мить. Ще хвилина і куля вже в руках дівчини.

Та недовго була миляна куля у дівчини. Її руки ще були замолоді, щоб втримати цей дар певно. Куля впала їй з рук. Місяць заховався за хмари, постать зникла, жорсткий вітер подув. Розчарована дівчина стояла з сльозами в очах. Жаль огортав її... Та куля, яку вона так хотіла, лежала розбита на тисячі кришок.

Спокій повернувся до природи і також взяв у свої обійми молоду дівчину. Вона навколішках

почала збирати розкинені кришинки розбитої кулі. Що кілька кришинок вона позбирала і прилучила, то вони самі зліплювалися. З кожним кусничком поволі повертався давній блеск розбитої кулі.

Довго збирала дівчина оці кришинки. Врешті бракувало їй ще тільки одного кусочка.

Ще довгий час шукала дівчина тієї однієї частинки. Але знайти вона не могла. Та коли вийшли перші проміння ранку, перша ознака нового дня, усмішка заграла на її обличчі. І певним кроком почала сходити молода дівчина в долину до містечка. У її руках була миляна куля, без однієї кришинки.

Рано виходила молода жінка до містечка. Надія і радість світилися в її очах. Вона знала, що останню кришинку своєї миляної кулі прийде-ться знайти їй тут між друзями, а не там, на самоті.

ЗРІСТ НАСЕЛЕННЯ СВІТУ

● Дитина, що народилася сьогодні, поба-чить за свого довгого життя світ, який буде мати чотири рази стільки населення як тепер.

● Річно є два відсотки приросту населення в світі, найбільше в історії світу. Якщо такий приріст триватиме далі, населення світу подво-їться кожних 35 років.

● Сьогодні є 3,300,000,000 людей у світі. Заповідають, що буде чотири більйони в 1975 році, а в 2000-ому році буде 6,565,000,000.

● Річний приріст світового населення ста-новить 65 мільйонів. Латинська Америка має найбільший приріст 2.9%. Африка є на другому місці з 2.5%, Азія 1.9%, СССР і ЗДА 1.4%, Ев-ропа 0.6%.

Погляньте на Вашу адресу!

- Біля Вашої адреси подана дата, доки заплачена Ваша передплата.
- Тих, що ще не вирівняли передплати за 1967 рік, просимо вислати негайно свою заборгованість (5.00 дол.)
- Усіх прохаємо — вислати ПЕРЕДплату за 1968 рік — 5.00 дол.
- Будьте ПЕРЕДплатником, а не ПІСЛЯ-платником «Юнака»!

АДМІНІСТРАЦІЯ «ЮНАКА»
Торонто, Канада.

Юначка Оленка Сайкевич

40 кур. УПЮ-ок ім. княгині Ольги
Боффало, США.

ОДИН ВЕСНЯНИЙ ДЕНЬ

Була неділя. Гарний, весняний, день. По Службі Божій і доброму сніданку наша родина одноголосно вирішила поїхати на пластову оселю «Новий Сокіл» біля Боффало.

На дорозі не було великого руху, тож ми швидко виїхали за місто. Ідучи, ми побачили, як фермери починали весняні роботи на полі. Через вікно авто доходив до нас запах свіжої, розораної землі.

Незабаром ми скрутили на доріжку, яка провадить від головної дороги до оселі. Ми висіли з авто на парковій площі оселі. Земля під ногами була ще вогка і м'яка. Кучеряві ялинки були свіжі і зелені. Від них пахло живицею. По обох боках доріжки блищала до сонця вода. Спортова площа була вже вкрита маленькою яснозеленою травичкою.

Десь недалеко загавкав пес, йому відповів другий. Несподівано з-під крайньої ялинки вискочив наполоханий маленький зайчик і побіг через площу в кущі. Тільки мигнув за ним його білий, пухнастий хвостик. Там закричали якісь птахи, мабуть настрашились «великого звіра».

Сходимо в долину, до містка. Тут царює тиша. Лише потічок, який минулого літа був цілком висох, тепер перемінився в річечку і бурхливо шумів. Ось там, на плоскому камені, над водою, промостилися дві жабки, гріються до сон-

ця та тихо воркотять, мабуть, розказують про свої зимові сни. А може чекають на комарів і мушок, щоб поласувати весняними присмаками. Здивовані нашою появою, в їх царстві, перестали воркотіти, але не думають тікати.

Аж тут десь узаявся бурундук, за ним другий. Побігли понад берег. Грудка землі обсунулась і покотилася в сторону жаб, а ті настрашились і «хлюп» у воду. Бурундуки зникли вмиг.

Ми перейшли місток і сіли на лавці. На нас гріло тепле, весняне сонце.

Хоча повівав холодний вітерець, у повітрі пахло весною. Пахла нагріта земля, пахла свіжа зелена травичка і пахли бруньки на деревах і кущах. На землю злетіла громадка горобців, які весело цвірінькали і тріпали крильцями, мабуть шукали поживи.

Відпочивши на лавці, пішли ми відвідати капличку, а потім «Чорний Яр». Стежка спиналася вгору. По дорозі вітали нас своїм весняним щебетом пташки. Свіжим брунькам на кущах складали перші відвідини бджоли, оси та джмелі.

Прийшовши над «Чорний Яр», ми побачили не яр, а могутню рвучу річку. Ми не вірили своїм очам. І звідки вона взялася? Восени тут було кілька калабаньок. Яка шкода, що не шуміла вона так під час нашого таборування. От ми мали би де купатися. Влітку залишається лише яр. Навіть в одному місці, на кам'яному дні яру, є знак у формі великої людської стопи.

Раз на тереновій грі братчик Пришляк запевняв нас, що то залишив свій слід останній Індіанин, який дожив свого віку на цьому терені. Тут він і похований, під тою старою грушею на площі Сірого Лева. Коли місяць зійде і засвітіть зорі, а табори огорне тихий, глибокий сон, дух його з'являється і тихенько-тихенько, індіанським кроком виходить на отой горбок, і звідтіля дивиться своїми бистрими очима на улюблені поля. Гляне у простір — чи не побачить умовленого знаку?... Якогось димку, що снується під небо і розкаже йому тільки зрозумілу вістку.

Та ні — немає знаку, а землю його зайняли інші, чужі люди, які його не розуміють. І вертається дух старого Індіанця під стару грушу, на місце свого спочинку. Змучено сідає на румовищі своєї колись хатки, тяжко зідхає і його постать розпливається в передранковій імлі.

Ми ішли понад яром і навкруги стежечкою вниз. Станули на горбі і хвилинку милувалися краєвидом. У цій порі року, коли дерева безлисті, все виглядає близько, а оселя дуже невеличка. Через стежку переходив великий пухнастий тхір. Ми зробили йому багато місця, і з полекшою зідхнули, коли та чудова звіринка не звернула на нас особливої уваги. Далі на стежці, до сонця, вигрівався срібно-зелений вуж.

Була весна... Дихала нею уся природа. Не хотілося їхати до міста, але вже був час від'їздити. Ми поверталися додому в піднесеному настрою. По повороті додому нам здавалось, що трава в городі за тих кілька годин стала зеленішою. Листочки на кленах майже розвинулися, крокуси розквітли, а туліпани і нарциси таки добре підросли. Такий був мій один весняний день...

КОРОТКІ ОПОВІДАННЯ

Андрій М'ястківський

ВІРА

І Пливуть димчасті розмервлені хмари. Ні краю їм, ні кінця. І вдень, і вночі. Ранками в скрипучих чоботях ходять дорогами морози. Ставок у глухій кам'яниці криги, і весна за стома замками — ніби це не кінець березня, а середина зими.

Але за причілковим вікном якась жовтоголова пташина сколихнула гілку яблуні, струсила сніг і, погойдуючись, виразно прошебетала:

— Вір, вір, я вірю!..

І для мене вже не стало ні хмар, ні морозів, ні глибоких снігів — у душі поселилась непохитна віра в дзюркіт струмків, у гаряче сонце і в проліски... голубі-голубі, як очі коханої.

Спасибі тобі, маленька пташино!

Дмитро Герасимчук

МЕД

Ви кажете: мед — солодкий.

А мене годували колись тільки медом.

У хаті не було й крихітки хліба день, два, тиждень...

Мої мама й дід немічно сновигали по хаті, коли я кричав, що хочу їсти.

Вони не знаходили для мене ні хліба, ні бо-дай картоплини, і тоді дід виповзав надвір і незагайки вертався звідти із шматом вошини.

Він забирав її у бджіл, котрих ховав у буряках, і мене годували медом день, два, тиждень...

Наша єдина радість, вулик, згодом перестав гудіти. Навіки змовк і дідусь.

А ви кажете: мед — солодкий...

ВІН ГОВОРИВ ПРО КОХАННЯ...

Косив хмари спітнілий місяць і складав їх у валки.

Тужливо кликали своє кохання юні смерічки.

Нашиптував щось травам вітер і бавився у їх кучерявих сплетіннях.

Снила бажаннями ніч.

Шумувала цвітінням весна.

...Юнак говорив дівчині про підслухане кохання.

Він казав, що любов його — смерічок тужиння, вітру шепіт, ночі бажання, весни цвітіння.

Дзюркотливий струмочок слів обіцяв дівчині намиста-зорі, хустки-хмари, дзеркала-озера.

Він казав...

А дівчина відплинула від юнакових грудей.

Вона не хотіла говорити, що серце юнакове б'ється спокійно-спокійно...

Дмитро Герасимчук
Львів.

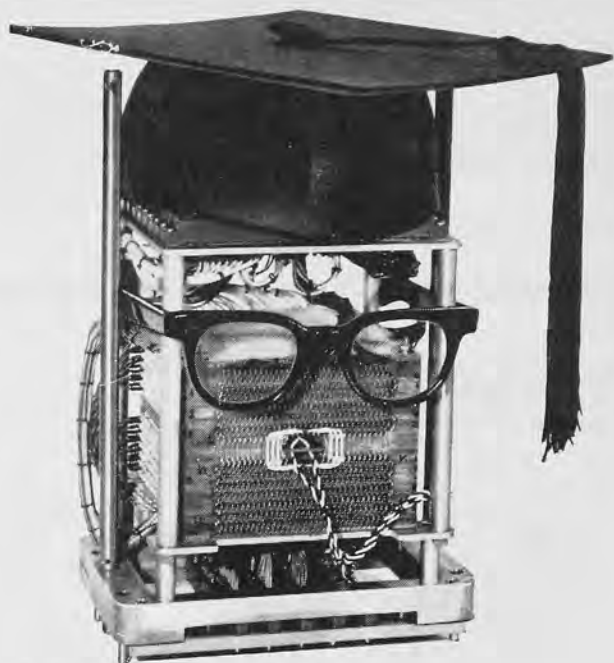
Траємниці цікавого Світу

II.

ІНФОРМАЦІЯ

В останньому числі говорили ми про КІБЕРНЕТИКУ — науку про КЕРУВАННЯ процесами і машинами, при допомозі СИСТЕМ, які передають, запам'ятовують і переробляють ІНФОРМАЦІЮ. Що ж це таке — інформація?

Очевидно, кожний з нас знає, що таке інформація. Якщо я пишу чи говорю до Тебе, то я передаю інформацію. Якщо я читаю, слухаю, дивлюсь на програму в телевізорі — я перебираю інформацію. Якщо ж я вивчаю лекцію до школи чи запам'ятовую число телефону гарної пластунки — то я запам'ятовую чи «складаю ін-

КІБЕРНЕТИКА

(Продовження)

формацію на полицю», щоб її колись пізніше зживати. Я можу теж переробляти інформацію: розв'язувати математичні завдання, розгадувати загадку, роздумувати над наступним ходом у шаховій грі... Словом, я можу думати.

Ціла кібернетика — це наука про передавання, запам'ятовування та перероблювання інформації. Це наука про те, як машина може робити з інформацією те, що нормально робить людина — себто «думати».

Щоб машина могла це робити, ми мусимо уточнити, що саме слово «інформація» означає. Цим займається наука «теорія інформації». Близько з нею пов'язана теорія комунікації, яка займається тим, як інформацію можна передати на віддаль.

ТЕОРІЯ ІНФОРМАЦІЇ

Теорію інформації перше вигадав американський учений Клод Шеннон. Шеннон — це надзвичайно цікава людина, а при тому зовсім інакший від свого вчителя, Норберта Вінера. Вінер був товстий, широкий. Шеннон же — високий, тонкий, як кістяк. Він також учив на М.I.T.; для

нас, учнів, завжди був пострахом. Коли входив до викладової залі — всі відразу втихали... Але при тому мав він тоді прекрасне почуття гумору: завжди приносив до класу якісь цікаві і веселі штуки, апарати, загадки. Це він перший збудував славу «остаточну машину» — машину, щоб поставити кінець усім машинам світу...

Виглядала вона так: чорна замкнена коробка, з одним єдиним електричним вимикачем напереді. Якщо було ввімкнути цей вимикач, коробка починала гудіти. Тоді поволі відчинялося вічко коробки і з коробки висувалася маленька рука. Ця рука замикала вимикач і ховалася до коробки. Вічко замикалося, машина сама себе вилучувала... Остаточна машина: нічого не робить, тільки сама себе вимикає... Пригадую, коли Шеннон уперше приніс її на лекцію, то ефект на нас був електризуючий; того дня ми про ніщо інше не говорили.

Шеннон вигадав теорію інформації, роблячи свою докторську працю. Він спитав себе: ми вживаємо інформацію, але як її точно визначити? Зробив він це при допомозі законів правдоподібності: щоб ми щось нове довідались, себто — щоб дістати нову інформацію — ми мусимо про

щось спершу не знати. Бо якщо б ми були про щось певні, то нової інформації ми про це не дістанемо. Наприклад: пластун знає гарненьку пластунку і в неї закохався. Він хоче знати: чи кохає вона його чи ні? Якщо б йому хтось сказав: «так, вона тебе кохає», або ж: «ні, вона тебе не кохає», то він передав би йому одну одиницю (так званий один «біт») інформації: так або ні.

Якщо ж цей пластун знає, що вона його кохає і є того певний, то він дістав би zero інформації, якщо б хтось йому сказав, що вона його кохає: «так, я знаю» — відповів би він. Якщо б він догадувався, що вона його кохає, але не був того певний, то він дістав би лише трохи інформації, а не цілий «біт»: «так, я знаю, але не був того певний, а ти мені підтвердив».

ПЕРЕДАВАННЯ ІНФОРМАЦІЇ

Отже, ми вже знаємо, що таке інформація і як її числити. А саме: чим менше ми про щось знаємо, тим більше нам про це можна сказати, передавати інформації. А одиницею інформації є «біт». «Біт» — це просто «так» або «ні», «1» або «0». Всю інформацію, яка б вона велика не була, можна розділити на «біти». Наприклад: букву «а» ми можемо назвати рядом 6 бітів: 000001, букву «б» — 000010, букву «г» — 000011 і так далі. А тоді з тих букв можемо скласти цілу енциклопедію!

В обчислювальних машинах («компютерах») уся інформація звичайно розбита на біти. І ми тими бітами числимо тощо. Як ми назвемо кожну букву — чи так, як показано нагорі, чи якимось іншим КОДОМ, себто серією бітів — не важливо. Цим займається окрема галузь теорії інформації, так звана ТЕОРІЯ КОДІВ.

При передаванні інформації ми часом натрапляємо на труднощі: скажімо, ми на теле-

фоні, телефонуємо до Японії. Але передача не дуже добра, подорозі на лінії ШУМ і людина у Японії не все добре розуміє, що ми їй говоримо. Доводиться говорити поволі, часом повторяти слово, часами перепитувати: «зрозумів?». Цими речами займається так звана ТЕОРІЯ ШУМІВ, яка є частиною ТЕОРІЇ КОМУНІКАЦІЇ. Ця теорія навчає нас, що кожна комунікаційна лінія має свою «ємність» — себто обмежує нас, скільки бітів інформації ми можемо передати нею на секунду. Чим більша ємність, тим швидше можна передати дану депешу.

Ці всі математичні теорії є надзвичайно важливі для тих всіх інженерів, які займаються засобами комунікації: телефоном, радіом, телебаченням, керуванням сателітами, радаром тощо. Теорія кодів теж дуже важлива при КРИПТОГРАФІЇ, себто складанні шифрів, які так важливі для всіх шпигунів, детективів і таємних егентів світу... пригадуєте Шерлока Голмза?

ОБЧИСЛЮВАЛЬНІ МАШИНИ

Науки про інформацію теж дуже важливі при конструкції великих обчислювальних машин — бо що ж таке є обчислювання, як не перероблювання інформації? Ті машини відносно недавно (яких 20 років тому) вперше з'явилися на світ. Але сьогодні вони — найважливіша ділянка кібернетики, якщо не всієї сучасної техніки. Тепер не можна уявити собі індустрії чи розвиненої країни, яка не займалась би кібернетикою і компютерами. В Україні, наприклад, біля Києва є ціле «місто кібернетики», в якому живе і працює понад 6,000 вчених-кібернетиків!

В наступному числі ЮНАК-а побачимо, чи ці фантастичні машини справді думають, чи ні?

(Продовження в наступному числі).

Л. Онишкевич

УКРАЇНЦІ СВІТУ В МАРКАХ

Україна — це не лише українські землі над Чорним Морем, але теж всюди по широкому світі, де живуть українці. Українська церква, народний дім, пластова домівка, вакаційна оселя, українське видавництво, чи просто така — хата української родини, — це все Україна, де б це не було: в Америці, на Сибіру, в Австралії, в Аргентині...

І ця «Україна у світі» чітко відзеркалюється в світлі українських поштових марок, які наші поселенці видавали і видають на п'ятьох континентах світу. Сьогодні подаємо Вам таку мапу світу в різних українських марках, виданих поза межами рідної землі. Напевно у Вашому альбомі є багато більше таких цікавих марок!

1. Великі поселення українців на Сибіру і на Далекому Сході, де російський уряд вивозив їх на заслання. Але марок видано там мало — бож ворожий уряд не дозволяв на такі речі. Тому дуже цінною для нас є марка, видана Українською Далекосхідною Січчю у Харбіні, у Манджурії, яка представляє українські поселення на Зеленому Кліні, чи то так звану «Зелену Україну» (Видано 1936-го року).

2 і 3. Зате багато більше марок маємо із далекої Австралії, де від довгих років є українські поселення, український Пласт, навіть кількасот читачів ЮНАК-а! На нашій мапці є дві такі марки: пластова марка, видана з нагоди Ювілейної Зустрічі 1961 р. з мапою Австралії та даткова марка на будову української церкви в Сідней, видана 1956-го року.

5, 7, 8, 9. — На американському континенті видано віддавна багато різних українських марок. Зокрема багато їх видано в Канаді, де є дуже велика українська група, горда із своїх піонерів, які «відкрили» широкі лани Заходу. І на марках підзначені ці наші відважні піонери: на марці ч. 8 (видана на 75-річчя українського поселення) видно цих піонерів, а на марках ч. 9 є портрети перших поселенців: Василя Єлиняка та Івана Пилипова (1966 р.).

На марці ч. 7 видно статую Т. Шевченка, поставлену в Вінніпезі, біля будинку парламенту в 1961-ому році, а на марці ч. 5 зазначено участь українського Пласту у столітніх святкуваннях Канади в 1967 році. Бож тепер українські поселенці в Канаді — це одна із найважливіших частин цієї великої держави. Без українців Канада нині інакше виглядала б. Канадський уряд добре розуміє роль українців у розвитку їхньої країни і числиться з українцями.

6. Велике число українців є також у США, хоч процентово вони там мають менше значення,

ніж у Канаді. А проте українське життя у США дуже живе і розвинене, про що свідчать безчисленні випуски марок. На нашій мапі подаємо лише одну з них: марку видану у сторіччя першого українського імігранта до США — отця Агапія Гончаренка.

11. І на континенті Південної Америки є великі поселення українців, хоч не такі великі, як у Північній Америці. Найбільше наших людей в Аргентині, Бразилії, Парагваю, Венесуелі. І вони видавали марки, одну з яких подаємо тут: добродійну марку, видану на допомогу українським утікачам по 2-ій Світовій Війні, 1946-го року в Буенос Айресі, Аргентина.

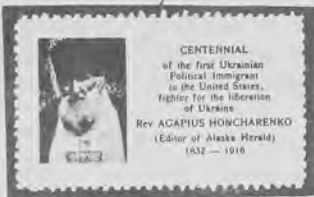
10. В Європі завжди були великі групи українців: студенти, втікачі, політичні і заробіткові емігранти, війenni з'єднання, полонені чи просто: поселенці. Зокрема по Другій Світовій Війні великі групи українців опинилися у Німеччині та Австрії, у таборах «Д.П.». Пізніше вони розселилися по цілому світі так, що тепер там залишилися лише малі — відносно — групи наших поселенців. За «таборових» часів видано численні марки так званої «таборової пошти», які вживано до оплачування внутрішньо-таборової пошти. Ось тут подаємо типову марку таборової пошти в Регенсбурзі, видану 1947-го року. На марці — вид табору, в якому мешкали тоді тисячі українців.

4 і 14. Зокрема довга історія українського поселення у Франції — там поселилася ще 1729-го року родина гетьмана Пилипа Орлика... Тож у Франції видано багато цікавих марок. Наприклад ч. 14 показує марку, видану Українською Еміграційною Радою у Парижі ще 1930-го року! У Франції завжди було багато українських студентів, тож марка ч. 4 видана українським студентським товариством ЦЕСУС у Сарселі, біля Парижу, 1953го року.

13. Менше українців у Італії. По 2-ій Світовій Війні в Риміні, Італія, був табір військовополонених, в якому були колишні воїни 1-ої Української Дивізії «Галичина». Вони мали свою таборову пошту та видали багато цікавих і гарних марок. На мапці одна з них — видана 1946-го року.

14. Українські поселенці випустили у світ марки і в інших країнах Європи: у Польщі, Чехословаччині, Бельгії, Великобританії та інших країнах, де були українські групи. Не маємо місця помістити зразки тих усіх марок на нашій мапці; подаємо лише одну марку, видану українською групою у Великобританії.

Подав Л. Онишкевич

Українці світу
в марках

Молодий веселий Вітер прилетів здалеку. Він мчав навипередки з теплими хвилями океану, жартував із гнучкими пальмами. Грався в піжмурки з маленькими мавпочками у непрохідних зелених джунглях. Надвечір він зморився і заснув.

А ранком Вітер не впізнав навколо себе нічого. Він був на лісовій галявині. Жовто-зелене, мідяне, багряне листя тріпотіло на сірих гілках. Легесенький туман пестив верхівки дерев.

Між деревами йшла, наче пливла, зовсім юна дівчина. Вона то розтавала в тумані, то струнка срібляста постать її виблискувала в косих осінніх променях. Дівчина низенько нахилилася, збираючи якесь насіння, і співала ніжну й журливу пісеньку.

Вітер тихо підкрався до дівчини і раптом погладив її довгу золотаву косу.

— Ой, хто це? — злякалася дівчина.

— Це я! Глянь пильніше й ти побачиш мене!

— Так... Я, здається, бачу... І не бачу!

Вітер засміявся.

— Не диво. Я ж Вітер! А ти хто?

— Я господиня Осіннього лісу. Навіщо ти прилетів? Хочеш, щоб хутніше прийшла сюди Зима? Хочеш зірвати все листя, щоб я зникла?

— Ні, навіщо ж так? Не бійся! — стурбувався Вітер. А коли він чогось турбувався — розгойдувалися дерева, облітало листя, ховалися птахи в гніздах.

— Давай дружити! — вигукнув гаряче Вітер і закружляв дівчину по галявині у стрімкому танку.

— Облиш мене, облиш! — хвилювалася та. — Адже я зникну, надовго зникну!

І вона повільно розтанула в голубому осінньому повітрі...

Вітер став темніш темної хмари. Але темніш оголених дерев він стати не міг. Жовто-зелене, мідяне, червоне вбрання лісу самотньо лежало на землі.

Смутний Вітер вихром помчав по світу, зриваючи останнє, вогке від холодних дощів і туманів, листя. Слідом за ним нечутно ступала велична Зима...

Серед океанських хвиль, на верховинах, у нетрях вічно-зелених лісів шукав Вітер молодую господиню Осіннього лісу. Але знайти не міг ніде.

Минув рік. Восени Вітер знову полетів на північ.

Він побачив дівчину із золотою косою на тій самій галявині і, сміючись, підхопив її, закружляв у веселому вихрі.

— Я знайшов тебе, знайшов! — радів Вітер.

— Облиш мене, облиш! — благала дівчина.

— Ти нічого так і не розумів. Ми не можемо дружити. Мене знов не стане!..

Шурхотить багряне листя під вітром, шепоче свої осінні казки. Завмирає, слухаючи їх, зів'яла волога трава. Відлітають у вирій стривожені птахи.

А Вітер кружляє й кружляє серед дерев, шукаючи господиню коротковічного Осіннього лісу, що знову зникла, наче чарівний сон...

Юрій Ярниш

● Для зацікавлених мистецтвом радимо обов'язково оглянути та прочитати найновіше число (6) **НОТАТКИ З МИСТЕЦТВА** (липень 1967). Тут є кілька статей на мистецькі теми, огляд новинок про українських мистців. На 72 сторінки в журналі є 61 ілюстрація, головню репродукцій мистецьких творів, та чотири вліплені кольорові ілюстрації. Журнал виходить під такою адресою:

1022 N. Lawrence St., Philadelphia, Pa., 19123, U.S.A.

● **НОВІ ПОЕЗІЇ** ч. 8 (1966) і ч. 9 (1967) — збірка творів поетів нью-йоркської групи (П. Килина, Б. Бойчук, Б. Рубчак, Е. Андіївська, Ю. Тарнавський, В. Вовк, М. Царинник, О. Коверко, Ю. Коломієць і Д. Струк). У числі 8 є багато перекладів з еспанської мови Ф. Г. Льорки. Збірка ч. 9 є ілюстрована шкіцями портретів поетів — праця мистця Любослава Гуцалюка. У цій збірці вперше разом надруковані поезії пластуна Данила Струка. Адреса нью-йоркської групи, де можна набути ці збірки:

64 - 15 Dieterle Cresc., Rego Park, N.Y., 11374, U.S.A.

● **Софія Парфанович: КАРУСЬ І МИ**, оповідання; Чикаго, 1967, 324 ст. Книжку можна набути по адресі:

3347 Grant Ave., Detroit, Mich., 48212, U.S.A.

Д-р Софія Парфанович znana вже нашим читачам (дивись **ЮНАК**, ч. 2, 1965 р.) із своїх оповідань та книжок («На схрещених дорогах», «Такий він був», «Люблю Діброву»). Цю нову книжку вона називає «авто»-біографією тому, що всі описані події є пов'язані із її автом-Карусем. Його назва походить від коника Карого-Каруса, яким колись їздила письменниця в Україні.

Пригоди чи це буденних днів, чи незвичайних подій описані тут з точки зору переживання Каруса чи оповідань йому його пані. Вона ділиться з ним своїми враженнями, спогадами, плянами — трактує його немов живу тваринку — і це все із певною дозою гумору.

Ця серія пригод-оповідань, напевно, буде вам дуже цікавою. Ось, як із захопленням сприйняв її молодий читач:

«Пані Доктор вже набридло ходити ногами і почала думати про нове авто. Купила. А тепер надійшло багато проблем з авто. Перша — пані зміла керувати возом, — а як авто? Друга — міняти оливу, колеса і годувати безкінного воза бензином. Третя — пані доктор майже постійно перебирався із місця на місце.

Дуже цікаво читати — як пані доктор перемогла всі ці і інші проблеми і стали з Карусем великі приятелі. Карусь також є повний гумору. Наприклад:

— Біля нашого авто спинилась пані Галя:

— Знаєте, маю клопіт — каже — десь подівся мій Мацю (Мацю був улюбленцем пані Галі. Був то білий кіт із синіми очима).

— Він завжди держиться авто і лежить під ним або навіть у авті.

Галя ходила поміж авто, заглядала під них і кликала: «Мацю, Мацю!» Але його не було.

Потім пані доктор почала заводити мотор:

Тратата, тата, та, пх, пх, пхі, пхі!

Вааав! Ваааааааав!!!! роздалось десь близько нас. Няяаяв, няяаяв! Няв, Няяаяв!!! Таке повторилось кілька разів, а потім пані Галя прибігла і що діялось: «Він там» показала пані Галя.

— Там? Де? Там же складові Карусевого тіла.

Пані доктор підняла віко і обидві разом скрикнули:

— Мацю! А ти що тут робиш?!

Але мені найліпше сподобалось, що Карусь це не звичайне авто, але має душу і пані доктор говорить до нього. Вона розказує йому про чарівну Україну, про своїх приятелів і про інші цікаві речі. Карусь любить, коли його мують, бо любить купатись і любить слухати оповідань пані доктор. Не любить їздити містом, де багато руху і світла, зате любить мчати швидко просторими дорогами за містом. А найбільше любить Діброву, куди часто їздить із своєю панею.

Я дуже дякую пані доктор, що прислала мені всі свої книжки і Каруса. А всіх пластунів заохочую прочитати. Напевно, не пожалують!...

Олесь Стадник

Ірина Винницька: КАМ'ЯНА СОКИРА, В-во «Самосеміч», Нью-Йорк 1967, ОПДЛ, 72 ст.

Діялося це ще за часів, коли навіть сокира була дуже модерною зброєю, і для виготовлення її треба було працювати людині довгими днями чи й тижнями. Плем'я вагаїв жило недалеко (день ходу) від великої Синьої Ріки. Коли Тана, молоденький юнак, після довгих зусиль змайстрував собі кам'яну сокиру, він випадково знайшов біля їхньої оселі сліди чужої людини. Ця людина була із злого племені Гадючих Хребтів.

Більшість мужів вагаїв були над Синьою Рікою на ловах, тож у хвилині потреби, Тана зголосився, що сам піде шукати їх і покличе на рятунок жінкам та дітям. Довга мандрівка, зустріч і бійка з дикими звірами, які покусали відважного Тану. Тана вирятував своє плем'я, його хотіли посадити поміж старшими, та...

Прочитайте, як надзвичайно цікаво описані тут пригоди Тани та його відвага у потребі помогти ближнім.

Лариса Онишкевич

МОДЕРНІ УСМІШКИ

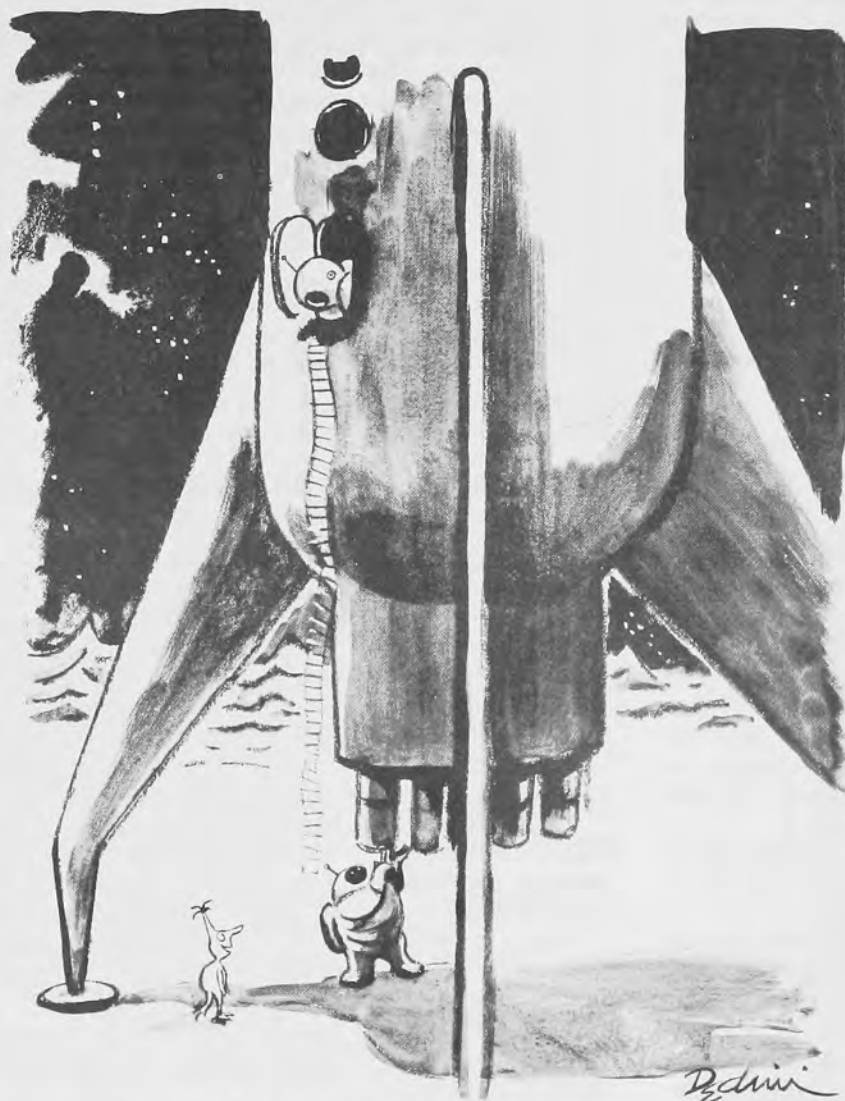

Він дістав злу оцінку на
сдукаційній програмі...

без слів

Richter

Чи може вам треба покликати механіка?

Bedini

Ця машина домагається 2 тижні
вакацій з повною платнею!

(За дозволом видання
РСА "Електронний Вік")

МАНДРІВКА ОДНОГО ЧИСЛА

«ЮНАКА»

Я є число ЮНАК-а. Не якесь спеціальне, надзвичайне — а таке собі просте, звичайнісіньке, таке, як приходить до Тебе. Дорогий Читачу, щомісяця. Хочу розповісти Тобі, як я до Тебе зайшов.

Я народився у головах членів редакції. Спершу почув я великий шум і гук — і ось гульк! — я вже був на папері! Головний редактор, «Сіроманець» — Любомир Онишкевич, говорив до співредакторки, «Першої Стежі» — Лариси Онишкевич: «Це число призначимо спортові. Будемо мати там...», і він почав вичислювати свої ідеї. Всі інші члени редакції («Гребля» — Ольга Кузьмович і «Лісовий Чорт» — Омелян Тарнавський) додавали свої матеріали. І так я набрав форми і вигляду.

Частини моїх матеріалів приходили із цілого світу: від Подруги Дади, від Юрія Лося, від сеньйора Булки з далекої Австралії, від численних юнаків і юначок із цілого світу, від різних співробітників. Тоді редактори почали мене частинками розсилати до ілюстрування різним ілюстраторам: «Сіроманцеві» — Титові Геврикові до далекого ЕльПасо, у Тексасі (тепер він уже у Філадельфії), пластуни-юначці Христі Велигорській у Торонті, «Стежинці» — Лілеї Волянській у Нью-Йорку, мистцеві Богданові Певному з Джерзі Сіті, а крім того: Володимирові Пилишенкові, Юрієві Савицькому, Оксані Борис, Ніні Мудрик-Мриц, Яркові Козакові, і ще багатьом іншим — усіх їх не перечешиш.

Як уже все було поілюстроване, редактор почав складати мене докупи. Одне змінив, друге відкинув, третє ще додав. Переправив мову і стиль кожної речі, дещо скоротив. І тоді запакував мене до великої коверти і надав поспішною поштою до Торонта, до друку, де вже нетерпляче очікував цих матеріалів пл. сен. О. Тарнавський. Тоді знову почали мене розбирати на частини: я пішов до мовної коректи, до Левка Ромена. Наглядав надю мною Дедьо Юра («Лісовий Чорт» — пл. сен. Юрій Пясецький), головний референт пластових видань ГПБулави і відповідальний за зміст усіх пластових журналів.

Після мовної коректи мене вперше дали до друкарні. Там набрали мене на лінотипний машині — увесь мій текст, а окремо наголовки, підписи тощо. Цей набраний текст дуже старанно перевірили: коректор у Торонті, а також

головний редактор у Принстоні, США, якому післано набір літунською поштою, щоб він переглянув, чи до мого тексту не вкралася під час складання в друкарні на лінотипі якась помилка... І дійсно, головний редактор найшов декілька poważних помилок і негайно потелефонував про це до Торонта.

Тоді почалася важка робота: мене почали наліплювати. До вересня 1964 р. робив це ст. пл. Мирон Бабюк із Рочестеру, а пізніше пл. сен. Ярослав Еліїв у Торонті, який розтинав мій текст і наліплював його на спеціальні сторінки. Поміж текст повставляв ілюстрації, наголовки, малюнки, фотографії. Деякі з них були замалі або завеликі, тож треба було їх везти до друкарні і робити з них фотопобільшення або фотозменшення. Тоді додали до мене теж всілякі оголошення та інші адміністративні додатки. Я знаю — може Вам деякі з них і нецікаві, але вони потрібні для адміністрації, щоб зібрати додаткові гроші, щоб я міг появлятися на світ...

І от я вже готовий: чепурний, чистенький, готовий до друку. Повезли мене тоді знову до друкарні, де друкували мене на крикливій офсетовій машині. Тоді зішили мене, вдягнули в гарну сорочку-обкладинку і я (всі три тисячі моїх примірників) був уже готовий до висилки.

Знову почалася гарячкова праця: мені наліплювали адреси, мене сортували, пакували. Наостанку повезли мене на пошту. Я чувся щасливий: нарешті я піду до своїх читачів!... І я летів мов на крилах: по Канаді, до США, до Аргентини, Австралії, Бразилії, Німеччини, Австрії, Італії, Бельгії, Великобританії... по цілому світі. І от я прийшов до Тебе...

Але ще згадаю про адміністратора — пл. сен. Омеляна Тарнавського, який за всі видатки, зв'язані з моєю появою, мусів заплатити, а зокрема друкарні і пошті... Він збирав на це все гроші — із передплат, із кольпортажу, за оголошення, з датків на пресфонд і т. п. У виконанні цих усіх адміністративних праць помагає службівка адміністрації, пані Марія Юркевич.

І от я вийшов у світ... Тепер почалася найважливіша частина мого життя: мене дістали в руки читачі і почали читати..., але про це вже знаєш Ти сам, Дорогий Читачу!

Твій ЮНАК

ВИРІВНЯЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ ЗА „ЮНАКА“

за 1967 рік — 5.00 доларів!

8

JERSEY
CITY

9

TORONTO

10

NEW
YORK

1

2

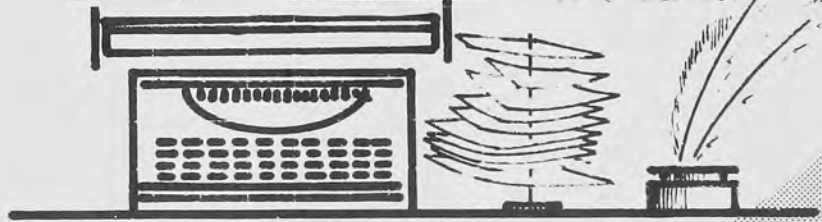
3

ДО НАЛІПКИ

ДО ІЛЮСТРАЦІЇ

РЕДАКЦІЯ

4

5

6

TORONTO

МАНДРІВКА ОДНОГО ЧИСЛА

PASO,
TEXAS

Deutschland Brasilia
España

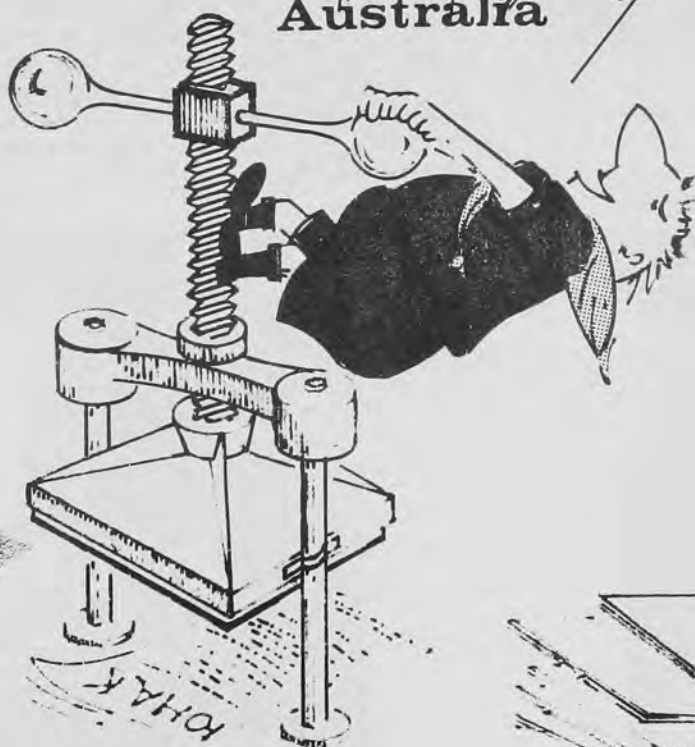
СПІВРОБІТНИКИ
"ЮНАКА"

цьому монтажі:
Любомир Онишкевич
Лариса Онишкевич
Ольга Кузьмович
Юрій Пясецький
Омелян Тарнавський
Ярослав Елій
Тит Геврик
Богдан Певний
Христя Велигорська
Лілея Волянська

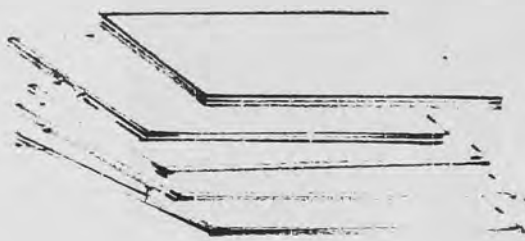
друку

ДО
АДМІНІСТРАЦІЇ

ВІДАТИ
ДО ЧИТАЧІВ

ПІЗНАЙ

Дорогі Друзі!

Цим разом наші мандрівки по Україні не зупиняються на якомусь одному місті чи області, як це робили ми дотепер. Помандруємо по цілій Українській Землі та оглянемо щось, що таке характеристичне на нашій землі — українські церкви.

Уже від сотень років Україна славна із своїх церков і храмів. Майже кожний мандрівник по Україні згадує їх — бож наші церкви — це прикраса України, архітектурні шедеври, унікальні у світі. Кожне місто, кожне село мало свою церкву — вислів глибокої релігійності нашого народу. Москалі-більшевики старались — без успіху — викоринити цю релігійність у нашому народі, тому й зруйнували сотні прекрасних історичних церков та монастирів. Та все ж таки їм не вдалось знищити їх; і Україна сьогодні, як і колись, приваблює мандрівника своїми золототверхими банями, своїми дзвіницями, своїми хрестами на тисячах казкових церков. Усіх їх не оглянеш — сьогодні поглянемо лише на декілька.

1. Для чужинців можливо найцікавіші славні українські дерев'яні церкви, яких найбільше в Карпатах. Ось — Благовіщенська дерев'яна церква в місті Коломия, на Гуцульщині. Церква з 1587-го року.

ВІЙ КРАЙ

2. А тут — типова закарпатська дерев'яна церква. Вона із села Гусний, збудована 1655-го року. Це церква святого отця Миколая.

3. І ще одна прегарна дерев'яна церква — оригінальна церква — із села Кривки. Збудована вона у вісімнадцятому сторіччі; однак кількадесять років тому її перевезено до Львова, де пишається вона досьогодні, як своєрідний "живий" архітектурний пам'ятник.

4. Алеж не всі церкви в Україні зроблено з дерева. Вже майже тисяча років тому як почали будувати там муровані церкви. Ось церква з XII сторіччя, ще із княжих часів. Це — Єлицький монастир у Чернігові.

5. Найславніший із своїх церков Золотоверхий Київ. Кожний знає святу Софію, Печерську Лавру... Алеж у Києві було церков безліч; багато з них знищили наші вороги. Ось прекрасна Андріївська церква, збудована в 1747 - 1753 роках. Вона в стилі барокко, подібно до багатьох інших українських церков, головню із часів козаччини.

(Закінчення на стор. 19)

ЦІКАВЕ ІЗ ЗВІТІВ ЮНАЧОК У КАНАДІ

Читаючи звіти юнацьких гуртків чи куренів, мимоволі звертаємо увагу на ті дані в них, які говорять про «нове», цікаве й «вимовне» у житті цих пластових з'єднань. Ось кілька цих «новинок», що ними варто покористуватись для збагачення форм пластування:

1. Пластовий ярмарок з доходом, призначеним на видання Енциклопедії Українознавства.
2. Курінний «Вечір пісні» у змаганнях між гуртками.
3. Курінні вечерниці замість курінних місячних сходин взимку.
4. Курінний заробіток у формі розпродажу власного печива, цукерків тощо.
5. Курінні або гурткові змагання у вивченні віршів Шевченка, Франка та інших поетів.
6. Свят-Вечірня зустріч зі символічним запаленням свічки.
7. Гостинні гутірки пластових сеньйорів, визначних громадян під час сходин гуртка, куреня.
8. Читання та обговорення вибраних статей з «Юнака» та інших пластових і непластових видань.
9. Ігри, загадки, хрестиківки, пісні з «Юнака».
10. Обговорення прочитаної української книжки.
11. Здобуття вмілости санітарки цілим гуртком, засобом відбуття курсу.
12. Участь усіх членів найстаршого гуртка юначок у кадрі новацьких виховниць, замість одних гурткових сходин.
13. Пластовий заробіток — розпродаж святочних карток.
14. Читання квартального гурткового звіту на сходинах і еwentуальна поправа його та обговорення всіма членами гуртка.
15. Відвідини з колядою хворих у шпиталях.

* *

З проведеної анкеті про улюблені ігри, поезії, пісні серед гуртків і куренів пластових юначок довідалися ми, що:

Вінніпегські «Верболози» люблять укладати хрестиківки. Подаємо одну з них. Розгадайте її! Інші гуртки просимо післати «Верболозам» свої хрестиківки.

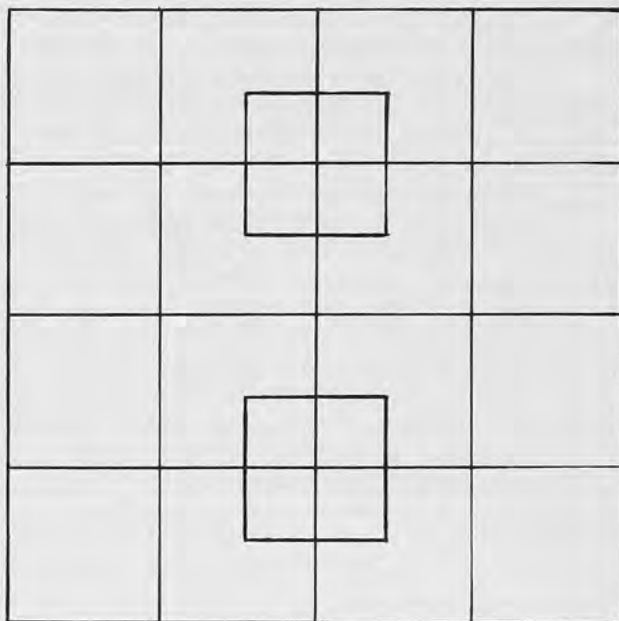
1	X					
2		X				
3			X			
4				X		
5					X	
6						X
7						

1. Зброя давнього піхотинця.
2. Прилад до злету в висоту.
3. Інакше нежонатий.
4. Іти повільним кроком.
5. Вперто йти до мети.
6. Те, за що хватаємо меч.
7. Слово з другої строфи Шевченкового вірша «Садок вишневий».

По перекутні (діагоналі) прочитаємо назву гір в Україні.

* *

Вінніпегський гурток «Барвінок» любить інші зайняття на сходинах. Вони «ломлять» свої голови над різного роду загадками. Чи не цікавою буде і для Вас ця зорова головоломка?

Треба обчислити — скільки менших квадратів міститься в цьому одному великому квадраті.

Зміщується їх сорок (40) різної величини.

* *

Гуртки старших юначок «Васильки» — Едмонтон, «Верболози» і «Барвінок» — Вінніпег люблять і поезії. Їх улюбленими є дві поезії Київських шестидесятників і вірш Уляни Кравченко. Цікаво, — чи знають їх інші юначки? Подаємо уривок з окремих поезій, подаючи їх авторів. Подайте назву віршів!

Іван Драч:

І раптом побачив сонце,
Красиве, засмалене сонце
В золотих переливах кучерів,
Воно їхало на вільосипеді,
Обминаючи хмари в небі...

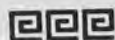
Віталій Коротич:

Загони, що плывуть у небі синьо-бездоннім.
Вони пропахли забутим у блюдечках чаєм,
Твоїм духманним волоссям, моя мила.
Пахнуть вони рослинами — молочаєм,
Міськими димами і туалетним милом.

Уляна Кравченко:

Відвага, гарт і сила рук
Визволять з мук, неволі й пут.
Гей, станьмо всі без перепон,
Ми не дамо душі в полон.

Подала пл. сен. Дарія Даревич
референтка УПЮ-ок у Канаді

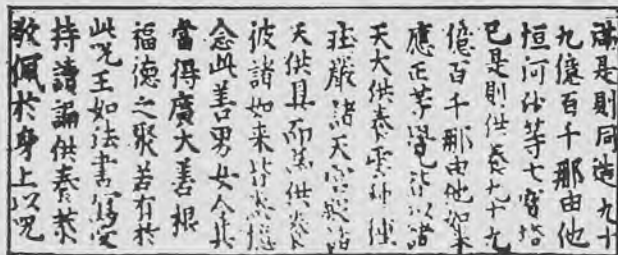

ЦІКАВЕ ЗІ СВІТУ

НАЙСТАРШИЙ ДРУК

Нещодавно знайдено в Кореї найстарший зразок друкованого слова в світі. Це буддистське святе письмо, друковане ще у 8-му столітті.

Ось зразок цього письма: кручені китайські букви, друковані із 12 дерев'яних блоків. Себто, друковано тоді ще не із окремих черенок, які складаються в один текст, так, як тепер, а із великого дерев'яного блоку, на якому вирізувано букви. Друк із окремих черенок винайдено багато пізніше.

Цей старовинний текст знайдено в замуrowаному закутку старовинної кореанської святині, яка походить ще із 751-го року. У той час не раз замуrowували книги та інші святі речі в мури святинь — «для щастя». Книга ця складається із 20-стовпової рольки паперу.

Історики думають, що друк уперше винайде-но в Китаю, а щойно сотні років пізніше прийшов він до Європи. Першим «друком» можна вважа-ти старовинні китайські печатки, які вживано вже 1000 років перед Христом. Пізніше китайці винайшли спосіб відбивати малюнки із різьбле-ного каменю. Аж 1700 років пізніше винайшли китайці спосіб друкувати з блоків, так, як цей новознайдений кореанський текст. Пізніше ви-

(Закінчення із стор. 17)

6. Біля багатьох церков в Україні будовано й інші церковні будівлі: монастирі, єпископські палати, семіна-рії, брами, дзвіниці, школи. Звичайно вони гармонізу-вали з церквою, чи катедрою. Ось — "Колегіум" у Чер-нігові. Будова з 1701-го року.

7. Найстарші церкви в Україні будовано у візан-тійському стилі, бо ж християнство прийшло до нас із Візантії (Царгороду). Дуже часто пізніше ці церкви пе-реробляли на бароковий чи інший новіший стиль, як наприклад, Софійський Собор у Києві. Але залишилось ще в Україні багато старовинних візантійських церков у своєму оригінальному виді. Ось — Борисоглібський Собор, також у Чернігові, із 1120 - 1123 років.

8. І ще одна старовинна візантійська церква — свя-того Пантелеймона, в селі Шевченкове, коло Галича, на Станиславщині (тепер — ІваноФранківська область). Коли збудовано — невідомо, правдоподібно в XIII - XVI сторіччях.

Подав: ЛО

найдемо спосіб друкувати при допомозі окремих черенків. Хоч цей винахід зроблено в Китаю, розвинено його в Кореї. Найстарший зразок дру-ку цього роду походить із Кореї, із 1397-го ро-ку. Щойно п'ятдесят років пізніше появились перші друковані книги в Європі — славні біблії Гутенберга. Незабаром друк поширився на цілу Європу, в тому й на Україну, де впровадив його Іван Федорів.

Подав ЛО

Хто з Вас подорожує

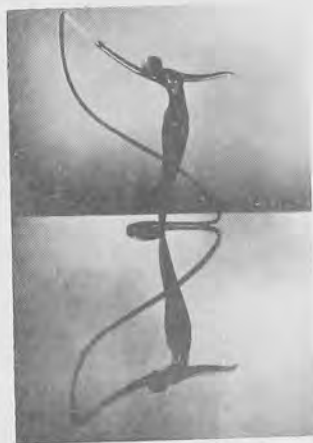
* літаком * кораблем * поїздом * автобусом
у Канаді чи поза Канадою повинен купити по-дорожній квиток і одержати безплатно всякі потрібні інформації і поради

в українськiм подорожнiм бюрi
МАРКІЯНА КОГУТА

Bloor Travel Agency

1190 Bloor St. West — Toronto 9, Ontario
Telephone: 535-2135 & 535-2136

СКЛО

Виробництво скла відоме на території України здавна. З давніх часів, ще до Христа, дійшли до нас згадки про скло. Спочатку в Єгипті, потім у Римській імперії, пізніше у Київській Русі і, нарешті, у Венеції склоробство досягає все більшого розвитку. А в X — XII ст. на Київській Русі вже вміли варити різноколірне скло. Про це свідчать археологічні знахідки посуду, різних прикрас, мозаїчне оздоблювання давніх споруд.

Особливого розвитку склоробство набуло в Україні у XVI — XVIII ст. В лісистих місцевостях, де було вдосталь сировини (відповідний лісок, дерево на поташ і паливо), будувалися скляні гуті. Відомі гуті в Чернівецькій обл., на Болоїні, Чернігівщині, на Львівщині, на Київщині і Полтавщині. На цих підприємствах майстри-склодуви виробляли різноманітні речі побутового призначення — скляниці, келишки, фляги тощо, які часто були справжніми високомистецькими творами. Їх форма і декоративні прикраси свідчили про високий мистецький смак і неабияку фантазію їх творців. Особливо цінувався в народі скляний фігурний посуд у вигляді тварин — ведмедів, баранів, птах. Кожна така річ створювалась без заготовленої форми, вільним видуванням за допомогою найпростішого інструмента — видувної трубки.

У XVIII ст. українське гутне скло вже мало свій мистецький стиль. У ті часи мистецьке скло розписували емаллями, олійними фарбами, позолотою. Скло гранували, наносили різьбу.

Пізніше поступово розвивається випуск заводського скла, а згодом відроджується і чудове мистецтво гутного (вільнодувного) скла.

Сучасні українські майстри скла продовжують славні традиції умільців. У їх творах уміло поєднуються традиційність і сучасне розуміння функцій і призначення творів декоративного мистецтва.

Далеко за межами нашої країни відомі роботи майстрів П. Семенка, М. та І. Осецьких, М. Павловського та інших.

З року в рік зростає випуск мистецького заводського скла. На Київському заводі скла, на підприємствах Львівської скляної фірми та інших великими тиражами випускаються мистецькі вироби.

Майже на всіх склозаводах України більшу частину продукції піддають обробці — огранці, різьбі, гравіруванню. Вази з кольорового і безколірного скла, келихи, набори для води, вина і т. ін. — ось неповний перелік виробів, що виходять з рук майстрів-алмазників.

Творчість українських майстрів скла тісно пов'язана з традиціями народного мистецтва. Їх вироби відзначаються яскравою декоративністю, своєрідністю форм.

Г. Моздор

Дорога Подруго Дадо!

Моя сестра була довгі роки в Пласті, а останньо є вже юнацькою виховницею. Від минулого року має вже одначе свою родину, і тепер хоче виступати з Пласту, бо каже, що з маленькою дитиною немає часу та можливості працювати — а бути «паперозим членом» не хоче.

Як думаєш, чи вона мусить виступати, коли я сама знаю багато сеньйорів, а то і старших пластуників та пластунок, які цілий час є такими паперовими членами, що нічого в Пласті не роблять, а навіть де лише можуть, то Пласт критикують.

Люда

Дорога Людо!

Твоя сестра, на мою думку, поступає чесно та логічно. Для неї ясно, що коли вона не може виконувати взятого добровільно зобов'язання, яке є одержане із приналежності до УСП чи УПС, тоді краще виступити з Пласту. Подібно розуміє цю справу багато її товаришок, і тому тепер маємо не один випадок виступлення із Пласту старших пластунок, які стали матерями родин та ці свої обов'язки не можуть погодити із працею у Пласті. Їм одначе прислуговує право відпустки на так довго, як довго їхні діти маленькі — отже властиво виступати з Пласту не треба.

Так чи інакше, майже всі ці старші пластуни повертаються до активної праці в Пласті, коли їхні діти йдуть до новачтва.

Інша справа — це ці т. зв. «паперові члени», про яких і Ти і я знаємо. На жаль, їх всюди багато, і їх «визбутися» ніяк не можливо, бо не є вони так чесні із собою, як Твоя сестра, а про обов'язки лише говорять, але ніколи їх не виконують... Приналежність до Пласту вважають вони часто як певний товариський стаж (статус), який бояться втратити.

Подруга Дада

Дорога Подруго!

Я вже вскортці буду шукати за куренем УСП-ок, до якого буду старатися вступити, як перейду до старшого пластуництва. Але знаю від товаришок, що це зовсім не легко, щоб прийняли когось на кандидатку до старшо-пластуницького куреня, а вже справді тяжко дістатися на члена.

Кажуть, що звичайно членки голосують, і як одна запротестує проти кандидатки, тоді вже не приймуть. Чому так?

Я не бачу, щоб старші пластуни чимсь дуже різнилися від нас — юначок у своїй пластовій поставі, а вже напевно не у пластовій праці!

«Кандидатка на кандидатку»

Дорога Кандидатко до УСП!

Так воно є, що кожний курінь УСП, а також УПС, має свої приписи і обряди приймання нових членів. У багатьох куренях є так, як кажеш, що голос одного члена може заважити, чи приймуть кандидата до куреня. Важно знати, чи тут рішає дійсно справедливість чи особисті симпатії. Також змінюються з часом осуди, хто надається до даного куреня, а хто ні. Знаю випадок, як декілька років тому, не прийняли одну старшу пластунику до відомого куреня з причин у тому часі обурюючих, а сьогодні в тому курені є членами декілька таких, що зробили це саме, і ніхто їх сьогодні не осуджує та не відкидає.

Чи це правильно — осуди сама. Але на це немає ради.

Подруга Дада

НАШЕ ЛИСТУВАННЯ

● "...Дорогі Друзі! 23 квітня ц. р. відбулася в нашій пластовій станиці новацька костюмова забава, в часі якої займалися буфетом юнаки, члени підг. куреня УПЮ-ів ім. гетьм. Б. Хмельницького. Вони заробили на соді і ковбасках 8.10 дол. та пересилають цей свій заробіток на пресовий фонд "Юнака". Скобі — **За Станичну Старшинну в Джерзі Сіті, США, — пл. сен. Ю. Ференцевич, діловод господарства.**"

● "До Адміністрації "Юнака" в Торонті. В 1965 році гурток "Вовк" післяв до Вас гроші на дарункову передплату, яка була призначена для юнака Нестора Багрянного в Новім Ульмі, в Німеччині. Тепер ми вже переходимо до старшого пластуництва. З тієї нагоди ми рішили переслати 10.00 дол. до "Юнака" на ще дві дарункові передплати. Скобі — **За Провід гуртка "Вовк" пл. розв. Петро Срібняк — писар, пл. розв. Євген Калужняцький — скарбник, Вінніпег, Канада.**"

● "...Я дістала від Вас повідомлення про дарункову передплату "Юнака" від січня 1966 до грудня 1967 року, яку заплавив гурток УПЮ-ів "Вовк" із Вінніпегу. Щиро дякуємо ми Вам за це. "Юнак" журнал гарний, цікавий, дає можливість навчитися і пізнати Україну. Він захоплює нас і нам подобається. Ми раді, що маємо можливість одержувати і на майбутнє цей гарний і цікавий журнал. До гуртка "Вовк" у Вінніпезі написала я окрему подяку. Із правдивою пошаною і пластовим привітом "Скобі" — **Ст. пл. Катря Леша, Куфштайн, Австрія.**

ЛИСТ ІЗ В'ЄТНАМУ

У цьогорічній таборовій хроніці табору УПУ-ок на «Вовчій Тропі» знайшли ми, крім звичайних таборових переживань, цікавий своїм змістом лист старшого пластуна Ромка Р. до своїх рідних із В'єтнаму, де він тепер перебуває на військовій службі.

Лист молодого вояка повний споминів про безжурні юнацькі роки в колі товаришів. Далі описує він цікаву розмову, що її він мав із своїми товаришами-вояками на тему свого імени. «Скажи, чому називаєшся Роман?» — «Після хвилиного збентеження — пише Роман — я почав говорити про того, чие ім'я я ношу. Я розповів їм про яснокучерявого хлопчину з великими блідо-голубими очима, який годинами сидів і вдивлявся у воду, залюбки носив моряцький одяг та вслухувався в розмови старших. Я розповів їм про пристійного студента, який із своїми пластовими друзями мандрував по львівських околицях. Я розповів їм про пластуна-члена куреня «Лісові Чорти», якого так манила вода і водне пластування, що він покинув цей курінь і став одним із організаторів куреня «Чорноморці».

ХТО ЗМІНЯЄ АДРЕСУ

хай зараз повідомить про це адміністрацію "Юнака",
подаючи свою давню й нову адресу.

Я розповів їм про мужчину, що серед воєнних буревіїв мусів пережити не лише жорстоку смерть матері, жінки, сестри та брата Юрка, але теж залишити своїх дітей. Я розповів їм про бойовика — такого вояка, як ті, що сиділи переді мною. Розповів про командира УПА — Тараса Чупринку, що організував українську мілітарну силу. І я розповів про вістку, яка появилась в газеті та яку, Ти, Мамо, мені прочитала: «5-го березня 1950 р. впав на пості командира УПА, убитий в бою з московським займанцем генерал Т. Чупринка, наш пластовий друг Роман Шухевич. Впав смертю українського воїна, що був вірний своїй присязі, що у боротьбі за власну державу не жалів ні крові, ні життя і боровся до останнього віддиху...»

Я закінчив оповідати і американські вояки дякували мені. Цього вечора я не міг заснути. Мені пригадувалися Твої слова, Мамо, що ще колись зрозумію, чому мене охрестили Роман-Юрій. Ти мені часто оповідала про борців за волю України — мені це звучало звичайно і буденно. Часом мені було навіть трохи смішно. Але сьогодні, борячись в американському мундирі, я розумію слова «визвольні змагання»... Хоч не можу пережити містерії жертви життя за свою і тільки за свою державну волю. Але впер-

ше розумію, що це означає віддати життя за волю — у тім випадку волю для чужих мені в'єтнамців. А скільки більше цього запалу, сили і серця мусіло бути у тих, які полягли за волю України. І вперше сьогодні це стає для мене не лише абстрактним поняттям, але реальністю. І тому сьогодні я розумію вповні своє ім'я — Роман - Юрій; той Роман, який зумів зреалізувати в житті вселюдські пориви лицаря Юрія. І я собі уявляю, що це два ідеали, до яких я повинен змагати — до українського Романа пластуна-упівця, борця за волю і справедливість, та до вселюдського Юрія — носія краси і добра.

П. Г.

(За «Пластовою Ватрою» — пластова сторінка в «Свободі».)

у С М І Х Н И С Я !

ОПОВІДАННЯ ПРО ПСА ЗЕКА ТА ІЖАКА

Вогонь у ватрі давно пригас і ледве жеврів тихої, теплої липневої ночі серед пластового табору «Північної зорі».

Вже з годину, як було проголошено йти на відпочинок, і новацтво давно спало. Коло ватри, всупереч пластовим приписам, ще сидів провідник і невелика група старших пластунів.

Ніч була зоряна, повна таємничих шепотів і загадок, спати нехотілось. Тишу порушувало ніжне скурчання невидимих створінь у траві. В лісі озветься часом якась перелякана пташка, і знову — тихо-тихо...

За кілька кроків від ватри у широкому кущі ліщини щось зашаруділо. Пластуни припинили стримуючи віддих. За хвилику у темряві можна було помітити, як із корча викотився чорний клубок, на мить зупинився, наче прислухуючись до чогось, і раптом хитко покотився геть і зник, злившись із піймою.

— Іжак, — муркнув хтось із пластунів. — Подався на лови... Я вдень бачив його — десь тут у корчах має гніздо. Не говорив нікому, щоб новаки наші дали йому спокій, бо їм лише подай!... Усе носа свого пхатимуть, де не треба...

— Щаслива тваринка, — зауважив другий пластун, — сміливо серед глухої ночі йде на роздобутки, знаючи, що ніхто не відважиться напасти на нього!

— Не все так буває, — промовив один із присутніх.

— Як так — не все?

— А так... Я був свідком, коли пес успішно боровся з їжаком.

— То розповідж і нам, — промовив провідник, — та й час лягати вже.

— Кажі — розповідж! — повторили за ним інші пластуни.

— Ну, добре, — згодився пластун і почав оповідати.

— Сталося це минулого року в серпні на фермі. Брав мене часто мій тато із собою на поле працювати при звозуванні збіжжя. Пора була гаряча. Доводилося не раз і вечорами виїздити.

Одного разу ввечері взяли ми із собою і нашого пса Зека, що був чорний-чорний, лише писок на самому кінці начебто злегка мукою прикрушений був, а на шії мав ніби білу кразатку.

— Приїхавши на поле, випустили ми пса з авта, а він весело задерши хвоста, бігав стернями за кожною пташкою, котра йому траплялася.

— У той час, коли ми накладали снопи, Зек знайшов собі забаву та уривчастим гавканням будив околицю тишу чудового вечора. Але ми

за працю не звертали на це уваги. Але те, що той песій галас доносився до нас з одного місця, свідчило, що Зек на щось напав і не кине доти, доки не досягне свого.

Тато і я пішли на те гавкання, щоб дати якусь раду. І що ж ми побачили?

— Зек наскочив на їжака... Розгріб покис ячменю, відкопав там їжака, та ото й заклопотався, лютуючи, що не може підступити, бо колючий... Писок у нього був уतिकаний їжачиними колючками...

— Зеку, це ти? — скрикнув я. Подивись, як писок йому опух, та й ніс задерся вгору, як у муцика.

— Мимохить ми розсміялись, та нашому Зеківі не до сміху було: він винувато, пригнувши голову, дивився на нас, екавулів і разом шкірів зуби, наче б посміхався. Я наблизився до нього і тоді лише зауважив, чого він «посміхається»: — не лише на писку, а й повні ясла було у нього тих їжачиних колючок, також і в пальцях передніх лап.

— Ах ти Зеку, Зеку, — промовив я і почав вибирати йому колюч із писка, з ясен, з рота, з лап.

Зек тихо плакав і вдячно лизав мені руки.

Скінчивши операцію, я намочив у холодну воду хустинку та пообмивав йому кров із писка.

— Що ж сталося з їжаком? Коло розкиданого покосу побачили ми роздертого на кавалки їжака: видно було, як з усією силою свого песього завзяття, Зек доти жмакав зубами їжака, незважаючи на страшний біль від колючок, доки не дістався до шкіри, а тоді, працюючи зубами й лапами, він довершив те, чого не всілі досі був ніхто зробити.

По скінченні роботи на полі, взяли ми пораненого пса до авта й верталися назад додому.

— Минуло із тиждень часу, поки з муцика став наш звичайний Зек, такий милий, добрячий, потішний пес...

(Із однойменної «Скоб», гуртка «Волошки» із Міннеаполіс, США)

СКУЛЬПТОР-АВТОМАТ

Угорські спеціалісти сконструювали пристрій, здатний автоматично виготовляти скульптури. Скульптор-автомат спочатку протягом десяти секунд робить близько 300 фотознімків із натури, яка обертається на кріслі, а потім, на підставі цих знімків, вирізьблює скульптуру.

Автомат буде використовуватись у промисловості для виготовлення деталей складної конфігурації, ливарних форм та іншого.

МАШИНА-МУЛЯР

Одна американська фірма побудувала машину, яка сама мурує стіни як із суцільної, так із порожнистої цегли.

Машина, що рухається по рейках, прокладених паралельно споруджуваній стіні, має значний за-

цікава Всячина

пас цегли та будівельного розчину і забезпечує високоякісну кладку.

СКЛЯНІ ПІДВОДНІ ЧОВНИ

Американські вчені та інженери провели випробування, які показали, що підводні човни із скла міцніші підводних човнів із сталі. Звичайне скло витримує навантаження від 5 000 до 10 000 фунтів на квадратний дюйм, а при хемічній обробці ця цифра може зрости до 100 000 фунтів на квадратний дюйм (цаль).

Випробування підтвердили, що високосилікатне скло має багато

цінних властивостей. Воно відзначається відсутністю текучості, має невелику питому вагу і високу міцність. Це все дає підстави спеціалістам зробити висновок, що скло є кращим матеріалом для глибинних підводних човнів.

ТАЄМНИЦІ ПЕЧЕРИ «ГОЛУБІ ОЗЕРА»

В околицях села Стрільківці на Тернопільщині є печера з романтичною назвою «Голубі озера». Її нескінченні лабіринти й підземні водойми майже не були вивчені.

Уперше за цю справу взялись два роки тому. 10 експедицій спустились у надра печер. Тернопільські спелеологи дослідили і зняли на топографічну карту 21 кілометр 600 метрів лабіринтів, відібрали зразки гірських порід, зробили проби вод, вивчили мікроклімат підземелля. Виявилось, що «Голубі озера» — це одна з найбільших у світі печер.

наша пошта

● "У долученні посилаю чека на суму 11.19 кан. доларів, як рівновартість 10 австралійських доларів, з таким призначенням: передплата "Юнака" на три роки і решта на пресовий фонд. — Журнал я переглянув, він мені подобається. Робіть добру роботу і прислугу для нашої молоді. Бажаю успіхів і багато Божого благословення у тому ділі. Здоров'я щиро й остаюся з християнським привітом" **о. Іван Шевців, Лідкомб, Австралія.**

● "Перебуваючи цього літа в Югославії (Бачка), мене просили тамошні українці, чи не міг би я звернутися до адміністрації журналу "Юнак" у їх імені з проханням про висилку Вашого цінного журналу для них. Звичайно, йдеться про безплатне висилання одного примірника. Від себе можу лише додати, що потреба української літератури, головню для молоді в Югославії конче-на. Нац'з молодь такої літератури там не має, а якщо вона і появляється то на, умовно кажучи, "карпатському" діялекті, що свідомих батьків аж ніяк не задовольняє.

Остаточню, сподіваюся, що розумієте про що йдеться. Якщо Ви на це погодитесь, тоді просив би Вас про це мене повідомити. Адресу для висилки згаданого журналу подаю окремо. За ласкаве позитивне поладження мого прохання щиро дякую. З правдивою пошаною до Вас. **І. Ч. Мюнхен, Німеччина.**

● "У долученні пересилаю чека на 25.00 дол. на пресфонд "Юнака" від 31 і 38 юнацьких куренів у Пасейку, Н. Дж., США, Скобі — **Пл. сен. Роман Микита, касир Пл. Станиці.**

● "Пересилаємо чека на 30.00 дол. на передплати наших юначок. Список нових передплатників "Юнака" разом із зібраними передплатами перешлемо в грудні ц. р. Повідомляємо теж, що пожертви на пресфонд "Юнака" збираємо, а на 2-го грудня готуємо імпрезу, дохід з якої призначений виключно на пресовий фонд "Юнака" і "Готуйсь", — **Пл. сен. Люба Крупа, в заступстві писаря старшини Пластової Станиці, Трентон, США.**

● "Дорогі Друзі! На нашому станичному листопадовому святі ми зібрали з добровільних датків 30.20 дол. та пересилаємо їх на пресфонд "Юнака". Ми доцінюємо вартість нашого журналу та можемо твердити, що "Юнак" — це найкращий журнал для молоді з усіх, що появляються під сучасну пору в цілому вільному світі. — Тож щастя Боже! — Скобі! **"За Станичну Старшину: пл. сен. Марія Логза, станична — ст. пл. Христина Шипилява, писар — пл. сен. Володимира Смик, скарбник.**

СПОРТ

СПОРТОВІ ЗМАГАННЯ

ПІД ЧАС ДНЯ МОЛОДІ НА ПЛАСТОВІЙ СІЧІ

У неділю 24. 9. ц. р. в програмі Дня Української Молоді на оселі "Пластова Січ" в Грейфтоні біля Торонто, відбулись легко-атлетичні змагання для дівчат від 12 до 18 років у чотирьох конкуренціях (біг на 60 метрів, скок у довжину, стусан кулею, мет ратищем), а для хлопців того самого віку в п'ятих конкуренціях (біг на 100 і 800 метрів, скок у довжину, стусан кулею, мет ратищем). До участі в змаганнях станули члени таких молодечих організацій Торонто: Пласт, СУМ та СУМК. З кожної організації могло стартувати з уваги на брак часу лише по два змагуни до кожної конкуренції. Висліди бігів є подані в хвилинах або секундах, висліди скоків, метів, стусану кулею у стопах (фітах). Висліди такі:

ДІВЧАТА ВІД 12 ДО 18 РОКІВ:

Біг на 60 метрів:

1	Лихач — Пласт — — — —	8.4
2	Кучмій — СУМ — — — —	8.9
3	Гнип — СУМ	
4	Коцур — Пласт	

Скок у довжину:

1	Лихач — Пласт — — — —	14.11
2	Коцур — Пласт — — — —	14.3
3	Кучмій — СУМ — — — —	14.00
4	Мальована — СУМ — — — —	12.10

Стусан кулею:

1	Кухарчук — СУМ — — — —	32.1
2	Панчишин — Пласт — — — —	31.9
3	Мальована — СУМ — — — —	31.6
4	Лихач — Пласт — — — —	31.4

Мет ратищем:

1	Андрусишин — СУМ — — — —	77.11
2	Лихач — Пласт — — — —	67.10
3	Безхлібник — СУМ — — — —	61.1
4	Коцур — Пласт — — — —	56.9

У загальному точкуванні дівчат Пласт та СУМ здобули по 30 точок.

Перехідну нагороду на перших 6 місяців прийняв СУМ, а після передасть Пластові на чергових 6 місяців.

ХЛОПЦІ ВІД 12 ДО 18 РОКІВ:

Біг на 100 метрів

1	Скоцень — СУМ — — — —	11.4
2	Гнип — СУМ — — — —	11.5
3	Ковар — СУМК	
4	Гелей — Пласт	
5	Лучків — Пласт	

Біг на 800 метрів

1	Лейбюк — СУМ — — — —	2:33.3
2	Звіздарик — СУМ — — — —	2:39.7
3	Лучків — Пласт	
4	Репан — Пласт	

Скок у довжину

1	Лучків — Пласт — — — —	18.7
2	Скоцень — СУМ — — — —	18.7
3	Тарнавський — Пласт — — — —	18.6
4	Горейко — СУМ — — — —	17.7
5	Ковар — СУМК — — — —	17.6

Стусан кулею

1	Ковар — СУМК — — — —	42.04
2	Звіздарик — СУМ — — — —	39.3
3	Федорович Пласт — — — —	37.64
4	Зубкевич — СУМ — — — —	37.6
6	Сторощук — Пласт — — — —	31.4

Мет ратищем

1	Ковар — СУМК — — — —	122.11
2	Звіздарик — СУМ — — — —	121.10
3	Сторощук — Пласт — — — —	116.6
4	Ковальчук — СУМ — — — —	106.8
5	Федорович — Пласт — — — —	105.8

У загальному точкуванні хлопців СУМ здобув 38 точок, Пласт — 25, СУМК — 16. Перехідну нагороду одержав СУМ. Перше місце у змаганнях було нагороджене золотою медаллю, друге — срібною, третє — бронзовою.

Ярослав Кривоніс

МОЛОДША ДРУЖИНА

ВЕДМЕДИКІВ

В суботу, 21 жовтня ц. р. торонтські ВЕДМЕДИКИ вперше вислали до бою на відбиванковій площі свою другу дружину. Ця нова дружина молодих ведмежат, ВЕДМЕДИКИ II, оформилася остаточно цієї осені, дебютуючи з незлим успіхом на відкритому турнірі Онтарійської Відбиванкової Ліги, улаштованому з нагоди 100-річчя Канади в Лондоні, Онтаріо. У цьому турнірі взяли участь 10 жіночих дружин, між ними й такі, що грають у найвищій онтарійській лізі.

Для ВЕДМЕДИКІВ II це був перший самостійний виступ. Поодинокі змагуни цієї дружини вже змагались у складі ВЕДМЕДИКІВ I, але ще ніколи не виступали самостійно, держачи відповідальність за вислід на власних молодих плечах. Трохи побоювалися вони спочатку, але розігравшись, дали добрий бій, навіть завансованим дружинам.

Їхні враження із гри: "Ми перший раз грали самі, без помічі старших... Чулися ми вільно, бо наші помилки у грі не були такі "дурні" як тоді, коли ми грали у складі із старшими... Пам'ятали ми, що на гризці треба рухатися, хоч не завжди нам це вдавалось... і намагались ми боротися за кожний м'яч, навіть тоді, коли наша виграна була майже безвиглядна..."

Пригладалася я грі ВЕДМЕДИКІВ II збоку, і мені було приємно спостерігати їхню першу боротьбу. Їхня співпраця і завзяття стелили їм шлях до майбутніх успіхів. Я бачила перед собою дружину "Гурток", високий ріст і молода ведмежа сила якої перевищала нас, малих і дрібних ВЕДМЕДИКІВ, що виборювали мистецтва Канади.

Склад: Л. Дербіш, О. Грабовецька, Г. Коцур, В. Лихач, Х. Малецька, Д. Романець, С. Яцик.

Подала ст. пл. В. Малачій
"Ведмедики" I.

ВЛАДИКА ПЛАТОН

У ПЛАСТОВОМУ ТАБОРІ В НІМЕЧЧИНІ

Уже за традицією Преосвященний Владика Платон Корнеляк відвідує щороку табір наших пластуників і пластунок у Німеччині в другу (чи третю) неділю серпня. Це має своє значення і в таборюванні пластуників і пластунок. Вони щороку готуються до Архиєрейських відвідин і очікують Високодостойного Гостя, щоб його належно привітати і спільно із своїм Архипастирем під час Божественної Літургії помолитися, принести Всевишньому подяку за одержані добродійства та за успішне проведення таборювання.

Цього року Владика відвідав пластуників у неділю 13 серпня. При вході до табору, що його назвали ім. Дем'яна Пеленського, свого довголітнього голови і опікуна, Владика зустрінули лави таборовиків і привітали квітами.

Архиєрейську Божественну Літургію співслужили з Владикою о. канцлер Степан Дмитришин, о. д-р Флавій Попан і о. радник Зиновій Нарожняк (з Франції). Співали всі, і таборовики і гості. І якийсь особливо набожний настрій був під час цієї Богослужби в нерукотвореному храмі матері природи, коли і спів вірних і шум дерев, наче одна пісня, прославляли Творця всесенної.

Була глибоко-зворушлива картина, яка мимохіть пригадувала подібну з Євангелії, коли діти приходили

до Божественного Спасителя. Бо і тут діти і молодь приходили, щоб із рук свого Архиєрея одержати Святе Причастя.

У своїй проповіді Преосвященний Кир Платон вказав на те, що ми повинні завжди пам'ятати про нашу любов і вдячність до Господа, завжди мати на увазі слова псалмівця "чим Господеві я віддячу за всі його добродійства для мене?" Ласки і дари, які одержуємо від Бога, незчисленні, і ми хоч частинку зможемо виявити свою вдячність, якщо будемо любити Бога, рідну Церкву і нашу батьківщину.

Треба сподіватися, що слова Владика наче родюче зерно впали на ниву молодих сердець таборовиків, і що вони зчасом принесуть обильні плоди.

(За "Християнським Голосом")

Увага!

Увага!

Передплатники «Юнака»,
ПЕРЕДПЛАТУ
можна тепер вплачувати в Торонті в пластовій кооперативі «ПЛАЙ», а в Нью-Йорку в пластовій крамниці — «МОЛОДЕ ЖИТТЯ». Річна передплата для Канади та США є тепер 5 дол.

ЯК ПРОМИНАЛИ ДНІ НА МПЗ

Ми лежали в шатрах як рясний дощ перервав ніч... Усі в шатрах стримали віддих. Ніхто не говорив, усі слухали пильно, як дощ грав свою мелодію на полотнах шатер. Ми завтра покидаємо вже це місце і, напевно, сюди ніколи не вернемося. Тиждень ми тут були, і це був довгий, довгий тиждень...

— Скоро замкни це шатро, — гей, де є ваш рів?

— Але, подруго, я боюся — грім...!

Таке відбувалося майже кожного дня. Ми вже до цього звикли та загартувалися цим дощем. Якби дощ одного дня не падав, нам може було б нудно без нього.

А наші ватри будуть також нам незабутні... Вогонь летить угору, а ми сидимо мовчки, мріями прив'язані до вогню, наші думки летять із цим вогнем далеко-далеко... Але я вже втомлена і далі снувати думки годі.

Пл. розв. Оксана Макарушка

2-ий курінь ім. Лесі Українки
Нью-Йорк.

Вишліть ще сьогодні

5.00 дол.

на передплату за «Юнака»

на 1968 рік

● Використайте для цього листок зголошення передплати,

● На наліпках з адресами наших передплатників надруковане число, що означає місяць і рік, до якого заплачена передплата за «Юнака». Число перед ризкою означає місяць, а після ризки рік, доки заплачена передплата.

ВЕСЕЛКА

144 Друга Євгену в Нью-Йорку
(в Пластовому Домі)
Tel.: ORegon 4-9576/79/98

Відкрита щодня від вчасного ранку до пізньої ночі.

* Зимні і теплі перекуски, сніданки, полуденки * содові води
* морозиво * солодощі — теж вибагливі, імпортовані
* шкільне і канц. приладдя * українські і чужомовні часописи.
«Веселка» є улюбленим місцем зустрічей нашої молоді!

ЦЬОГОРІЧНІ ПЛАСТОВІ ТАБОРИ У ВЕЛИКОБРИТАНІЇ

Вже другий рік Пласт у Великобританії влаштовує свої літні табори на власній оселі у Північній Валії.

Положення Оселі, її оточення, ідеальні для пластування. Оселя, яку пластуни називали "Верховиною", położona здалека від міського життя та головних доріг, має дуже добрий доїзд і дає можливість пластунам перебути кілька тижнів серед природи, яку вони так люблять.

Оселя położona оподалік валійського села має в недалекому сусідстві соснові ліси та узбіччя гір, які дуже надаються для перепроводження в них прогулянок, теренових ігор і т. п. При цьому всі ці терени вони можуть вживати свobodно, без потреби старатися про будь-який дозвіл.

Відношення місцевого валійського населення гостинне і сердечне, вони вже собі здобули його симпатію.

Цьогорічний пластовий табір на "Верховині" тривав від 30 липня до 19 серпня. Разом із булавою табору в ньому взяло участь 130 пластунів і пластунок та пластового доросту.

Табір був поділений на 3 підтабори: новаків і новачок під командою гніздової пл. сен. Пелі Олеськів, юначок під командою ст. пл. М. Яницької з бунчужною ст. пл. Олею Гриценко, юнаків під командою пл. сен. Романа Дубіля з бунчужним пл. сен. О. Парашаком.

Склад проводу табору цього року був такий: комендантка — пл. сен. д-р Анна Герасимович, заст. і в.о. комендантки — пл. сен. Пеля Олеськів, писарка — пл. сен. М. Яницька, інтендантка — пл. сен. Роман Дубіль, медсестри — пл. сен. О. Парашак і О. Пендюк.

Загальна медична опіка над табором була в руках місцевого валійського лікаря.

Табір, що знаходиться на території душпастирства округи Манчестер, був під опікою о. радн. Яреми Гаврилюка, але крім нього табір відвідали і служили Служби Божі православний священник о. С. Богатирець та католицькі отці А. Кузьма і д-р Т. Тисак.

В таборі збудовано польову каплицю. На ціль її будови п. І. Костюк пожертвував із своїх ощадностей суму 50 фунтів, а збудував її безкоштовно п. Петро Лазорів.

Провід табору створив задовільні умовини духової і матеріальної опіки над учасниками табору, що дозволило проводити без перешкод із нашою пластовою молоддю таборово-виховну працю, яка крім гутірок і зайнять в таборі включала багату програму теренових ігор та прогулянок.

Великою атракцією табору є його близькість до моря, що віддалене від табору на яких 20 хвилин ходу

і до якого табір зробив теж кілька прогулянок.

Увечері кожного дня, після закінчення таборового дня, коли таборовики пішли на спочинок, провід табору разом із виховниками відбував наради, на яких роблено підсумки праці цілого дня, виховники ділилися своїми поміченнями і разом з проводом обговорювали програму на наступний день.

Так зорганізована праця у таборі давала запорукку тягlosti і послідовности у вихованні молоді.

На основі опінії проводу табору та принагідних гостей, що відвідували табір, треба сказати, що таборовики вели себе дисципліновано. В таборі панувала чистота і порядок.

Видно було, що на виховання наших пластунів і пластунок їхні батьки вдома теж звертають належну увагу і це у великій мірі облегчує виховну працю Пласту.

У таборі були діти обидвох наших віровизнань, близько 25 процент становили діти православного віровизнання.

Провід табору клав належний на тиск на те, щоб учасники табору не забувалися і всюди вживали української мови, про яку вони часто, в умовах теперішнього життя на місцях забувають.

Цьогорічний табір на "Верховині" пройшов успішно, і це черговий успіх Пласту у Великобританії.

Пл. сен. Т. Данилів
(За "Свободою")

Замість квітів на свіжу могилу

сл. п. пл. сен. АННИ БІЛОУС

з Торонта

складаю 5.00 дол.

на пресфонд "Юнака".

Пл. сен. ХРИСТЯ ФЕРЕНЦЕВИЧ
Джерзі Сіті, США.

Замість квітів на свіжу могилу

сл. п. мгр. СТЕПАНА БАЛУХА

члена управи Пластприяту в Чикаго

складаємо 25.00 дол.

на пресфонд "Юнака".

УПРАВА ПЛАСТПРИЯТУ

в Чикаго, США

НАЙКРАЩИЙ ПОДАРУНОК

з нагоди Різдвяних свят для Ваших Друзів чи Подруг у юнацькому віці це передплата на цікавий, ілюстрований журнал.

ЮНАК

▲ Річна передплата — 5.00 дол.

▲ Не відкладайте цього на пізніше, а вже тепер висилайте до нашої адміністрації дарункову передплату як різдвяний подарунок для Ваших Друзів чи Подруг.

▲ На бажання висилаємо безкоштовно показове число.

YUNAK Magazine

2199 Bloor St. West,

Toronto 9, Ont., Canada

Від адміністрації ПОЖЕРТВИ НА ПРЕСФОНД "ЮНАКА"

З добровільних датків на станичному листопадовому святі — Сиракузи - Ютика, США	\$30.20
31 і 38 курінь УПЮ, Пассейк, США	25.00
Управа Пластприяту в Чикаго, США, замість квітів на могилу бл. п. мгр. Степана Балуха, члена Управи Пластприяту	25.00
ст. пл. Юрій Борис, Торонто, Канада	10.00
ст. пл. Юрій Тарасюк, Трентон, США	10.00
пл. сен. Христия Ференцевич — замість квітів на могилу пл. сен. А. Білоус з Торонта, — Джерзі Сіті, США	5.00
пл. сен. Богдан Ковалюк, Монреаль, Канада	5.00
пл. юн. А. і Ц. Цибрівські, Мілвокі, США	5.00
пл. юн. Яромир Лозинський, Рочестер, США	5.00
ст. пл. Христина Шипилява, Девіт, США	3.00
ст. пл. Ольга Кіра, Йонкерс, США	3.00
пл. юн. Ігор Комарницький, Торонто, Канада	2.25
пл. сен. Марія Павлишин, Торонто, Канада	2.00
пл. юн. Юрій Демидович, Нью-Йорк, США	2.00
пл. юн. Валентина Вацяк, Нью-Йорк, США	2.00
п. Антін Траска, Балтімор, США	2.00
пл. юн. Христия Кизима, Ньюарк, США	2.00
пл. юн. Орест Мороз, Гастінгс он Гадсон, США	2.00
пл. юн. Марія Кузич, Чикаго, США	1.75
гл. юн. Борис Сірський, Ватерлю, Канада	1.75
пл. юн. Іван Нич, Клівленд, США	1.75
о. Іван Шевців, Лідкомб, Австралія	1.10
пл. юн. Віра Янович, Адамс, США	1.00
пл. юн. Леся Бабій, Чикаго, США	1.00
пл. *юн. Ярको Кохан, Торонто, Канада	1.00
пл. юн. Степан Ковалів, Нью-Йорк, США	1.00
п. Олександр Кармелюк, Вен Нуйс, США	1.00
ст. пл. Адріан Цурковський, Торонто, Канада	1.00
пл. юн. Адріан Лужба, Ст. Кетеринс, Канада	1.00
Разом у цьому списку:	\$ 153.80

● Кожний передплатник "Юнака" повинен раз у рік скласти пожертву на пресфонд свого журналу!

● Кожний гурток і кожний курінь юнаків чи юначок повинен також раз у рік скласти пожертву на пресфонд "Юнака".

УСІ ЖЕРТВУЙМО НА ПРЕСФОНД "ЮНАКА"!

**До Передплатників «Юнака»
у США**

**ОБОВ'ЯЗКОВО ПОДАВАЙТЕ
у своїх адресах**

"ZIP CODE"

**ПІСЛЯплатники! Не чекайте до кінця року!
Вишліть ПІСЛЯплату за 1967 рік негайно!**

Пластун Ти, юнак?
ОЩАДНІСТЬ — Твій знак!
Щадити щоденно учись!
 Як будеш студент,
 Той доляр, той цент
 Тобі допоможе колись
 Здобути знання, прожиток, ім'я!

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА „САМОПОМІЧ“ У ЧІКАГО

2351 West Chicago Ave. — Chicago 22 Ill.

Нормально банки платять за ощадності
 3 відсотки. За Ваші ощадності **НА СПЕ-**
ЦІАЛЬНОМУ ЮНАЦЬКОМУ КОНТІ в на-
 шій кредитівці одержите: **5 1/2 %**

ЩАДІТЬ МІСЯЧНО
 по 5.00 доларів
 а після 5 років одержите

343.00 дол.

СКЛАДАЙТЕ СВОЇ ОЩАДНОСТІ
 в українській кредитівці
"БУДУЧНІСТЬ"
 КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА В ТОРОНТО

140 Bathurst St. Toronto 2B, Ont.

ЗДОРОВИЙ І СМАЧНИЙ ХЛІБ

та всякі інші печива
 випікають

УКРАЇНСЬКІ ПЕКАРНІ

власниками яких є

Анна і Роман Вжесневські

The Future Bakery

735 Queen St., West-Toronto, Ontario

Tel.: EM 8-4235

★★★
Home Town Bakery

164 Kane Ave., Toronto (Ontario)

Tel.: RO 7-7246

Юнаки і Юначки!

Попросіть своїх батьків, щоб з нагоди місяця листопада, в якому ми всі відзначаємо великі роковини Листопадового Зриву, що відбувся 1-го листопада 1918 року у Львові, коли то на західних землях України проголошено самостійну українську державу, Ваші батьки набули для своєї бібліотеки цікаву та дуже вартісну книгу, яка недавно появилася під наголовком

ПЕРЕДВІСНИКИ І ТВОРЦІ ЛИСТОПАДОВОГО ЧИНУ.

Цю книгу про західно-українських громадських і політичних діячів, що має 324 сторінки і яка вийшла на-кладом видавництва "Тризуб" у Вінніпезі, написав редактор Степан Волинець.

У книжці подано 36 силуеток отих діячів і, як покаже іменний показник згадано в ній 611 імен, зв'язаних з історією доби між 1848 і 1918 роками. У книжці подано теж 57 ілюстрацій так, що вона є певного роду довідником для тих, що цікавляться тією добою.

Книжка друкована на доброму папері. Її ціна — 4.00 дол. і її можна набути і замовити в книгарні "Українського Голосу". Адреса:

Ukrainian Voice, P. O. Box 3629, Sta. B., Winnipeg 4, Man., Canada.

**Чи Ви вже
 вирівняли
 передплату?**

ОЩАДНІСТЬ

це прикмета кожного доброго пла-
 стуна та кожної доброї пластунки.

ПЛАСУНИ І ПЛАСТУНКИ!

Складайте Ваші ощадності в найбільшій
 і найстаршій в Торонті Кредитівці

Українська Кредитова Спілка

297 COLLEGE ST. — TORONTO 2B, ONT.

Друкарня-ПЕРЕПЛЕТНЯ
КИЇВ

KIEV PRINTERS LTD.
 686 RICHMOND ST. W.
 TORONTO, ONTARIO

виконує
 всякі
 друкарські
 і переплетничі
 роботи

СИНИЦЯ

СОЛОВЕЙ

ЛАСТІВКА

ПІДСНІЖНИК

БАРВІНОК

ФІЯЛКА

БДЖОЛА

В Пластовій кооперативі ПЛАЙ

PLY CO-OP LTD., 768 Queen St. W., Toronto 3, Ont.

ЗАМОВЛЯЙТЕ ПЛАСТОВІ ВІДЗНАКИ

- новацьких роїв і гнізд
- юнацьких гуртків і куренів
- новацьких і юнацьких проб
- нов. і юн. іспитів умілостей

ІЖАК

БОБЕР

ЛИС

ЗАЄЦЬ

ВОВК

ЛЕОПАРД

КОБРА

ОРЕЛ

СОКІЛ

ГОТУР

ТАРПАН

БОРСУК

КАЖАН

САЙГАК

РИСЬ

ВЕДМІДЬ

ОЛЕНЬ

У цьому оголошенні поміщені зразки відзнак юнацьких гуртків, які продаємо по 50 центів за штуку. Маємо постійно на складі 40 різних родів таких відзнак і можемо їх кожноразово вислати. Виготовляємо також інші відзнаки роїв УПН і гуртків УПЮ на замовлення.

КУПУЙТЕ В НАС ТАКОЖ:

★ всякі інші пластові відзнаки ★ усі частини пластових одностроїв ★ таборовий виряд ★ спортове приладдя ★ усі пластові видання, а зокрема обов'язковий для юнацтва посібник, автором якого є основник Пласту

ПРОФ. Д-Р ОЛЕКСАНДЕР ТИСОВСЬКИЙ (ДРОТ)

Життя в Пласті

544 сторін • багато ілюстрацій • ціна 6.50 дол.

* КУПУЙТЕ В ПЛАСТОВІЙ КООПЕРАТИВІ «ПЛАЙ»!

* ЧИСТИЙ ПРИБУТОК КООПЕРАТИВИ «ПЛАЙ» ПРИЗНАЧЕНИЙ НА ВИХОВНІ ЦІЛІ ПЛАСТУ!